

Onderweg

Parochie **HH. Twaalf Apostelen**

Jaargang 7 - nummer 5

In dit nummer o.a.

Licht op reis

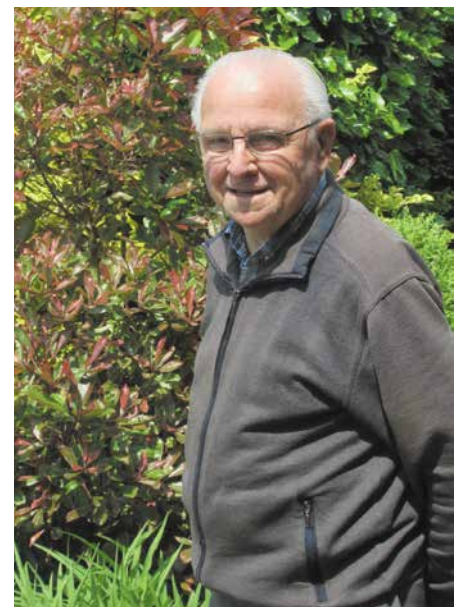

Bedevaart Kevelaar

In de spotlights

Henk Scharenborg

Inhoud

Jaargang 7, nr. 5

Colofon	2
Van de pastores	3
Bene Merenti / Afscheid Theo Lam	4
Van de bestuurstafel / Kerkmusicus / Bedevaert Kevealer	5
PCI / Afscheid Bertus Oosterhuis	6
Hoe de kerk toekomst heeft	7
Ariëns-lezing / dirigent gezocht	8
In de spotlights: Henk Scharenborg	9
Afscheid Jan Leisink / Kort Onderweg / Begeleiders speelzaal gezocht	10
Joop van Goozen / De kracht van rituelen	11
Jesus onderweg / Parochiële Startviering / Lezingenrooster	12
Pelgrimeren in Limburg	13
Vieringschema	14
Bijlage vieringschema	16
Kids & Teens	17
Uit de geloofsgemeenschappen	
Zutphen	18
Brummen	18
Joppe	19
Lochem	21
Vorden	22
Borculo	23
Ruurlo	24
Hengelo	25
Keijenborg	26
Baak	27
Drempt	28
Olburgen	29
Steenderen	30
Vierakker	31
Onze Koren: Sing a Song Ruurlo	32

Verschijningsdatum volgend nummer:

Nr. 6: 19 augustus 2019

betreft periode 24 augustus t/m 13 oktober

Inleveren kopij tot 26 juli 2019

COLOFON

Redactie

Hans Limbeek   Magda van Ommen
Gerrit te Vaarwerk   Huub Winkeler
Joseph Wissink

Onderweg verschijnt 7 x per jaar

Bankrekening: **NL97RABO0155113046**

Ook voor uw bijdrage aan *Onderweg* o.v.v. uw locatie.

Internet: **www.12apostelen.nl**

Email: **redactie@12apostelen.nl**

Vormgeving

en realisatie: Repro Design, Deventer

Foto omslag: Theo Lam, p. 4

Meer dan humanisme

Welkom in deze zomereditie van *Onderweg*. De vakantie staat voor de deur en hopelijk krijgen we een paar heerlijke zonovergoten maanden die wat minder droog zijn dan die van vorig jaar. Zittend in de schaduw van een boom of parasol zou u dan met dit nummer in uw hand o.a. kennis kunnen nemen van het eerste deel van de lezing die Hans Oldenhof afgelopen april in Vierakker gaf over zijn visie op de toekomst van de kerk (pagina 7). Hans Oldenhof heeft deze lezing voor *Onderweg* in vier delen op papier gezet. Vanuit een boeiend historisch perspectief vertelt hij over de teloorgang van het Rijke Roomse Leven. Kern van zijn betoog is dat de Katholieke Kerk de laatste 50 jaar teveel de nadruk is gaan leggen op maatschappelijk idealisme en de mystieke lijn naar boven, naar God, te weinig aan bod heeft laten komen. Het opmerkelijke is dat een paar weken later pastoor Henri ten Have in zijn Ariëns-lezing in Vorden (pagina 8) heel sterk benadrukte dat Mgr. Ariëns zijn sociaal-maatschappelijk werk altijd vanuit de liefde van en voor Christus verrichtte. Twee maal een pleidooi dus voor de lijn naar boven, voor het besef van Gods verborgen aanwezigheid in deze wereld. Twee maal onafhankelijk van elkaar de opmerking dat de katholieke leer meer is dan horizontaal humanisme. Dat is een boeiende gedachte en stemt tot nadenken. Veel leesplezier!

Hans Limbeek

Telefoonnummer voor:

**Ziekenzalving, ziekenzegen
en uitvaart 06 103 19 638**

PCI - Noodhulp

Heeft u om wat voor reden dan ook hulp nodig? Neem contact op met de Parochiële Caritas Instelling (PCI)
Email: pci@12apostelen.nl
www.pci12apostelen.nl

Bestuur parochie HH. Twaalf Apostelen

J.G.M. (Harry) Scheve, pastoor; voorzitter

P.H.M. (Paul) Seesing, vicevoorzitter

Mevr. C.A.L.S. (Ineke) Peterse-Giesen,
secretaris

A.J.M. (Ton) Vos, penningmeester

H.G.J. (Herman) Heuver, portefeuille
gebouwen en begraafplaatsen

H.J.B. (Huub) Winkeler, portefeuille
personeels- en vrijwilligersbeleid en portefeuille
communicatie

Contactgegevens parochie HH. Twaalf Apostelen

Pastoraal Team

J.G.M. (Harry) Scheve, pastoor,

tel. 06 53 21 40 17

Kerkstraat 9, 7256 AR Keijenborg

Email: h.scheve@12apostelen.nl

J. (Jaap) van Kranenburg,

pastoraal werker, tel. 06 51 23 03 05

p/a Van Heemstrastraat 4; 7204 GJ Zutphen

Email: j.vankranenburg@12apostelen.nl

M.J.B. (Marga) Engelage-van Langen,

pastoraal werker, tel.: 06 29 40 53 03

p/a Van Heemstrastraat 4, 7204 GJ Zutphen

Email: m.engelage@12apostelen.nl

Secretariaat Parochie

Mieke Degen en Magda van Ommen

Van Heemstrastraat 4, 7204 GJ Zutphen;

Tel.: 0575 711310;

dinsdag t/m vrijdag 9.00-12.00 uur

Email: secretariaat@12apostelen.nl

Contactgegevens geloofsgemeenschappen

De contactgegevens van de geloofsgemeenschappen kunt u vinden op de betreffende locatiepagina vanaf blz. 18.

Assistentie Pastoraal Team

Diaken A.J.M. (Anton) Bos

Tel.: 06 44902208

Email: a.bos@12apostelen.nl

Diaken G.G.M. (Günther) Oude Groen

Telefonisch spreekuur voor zieken en ouderen:

Dinsdag 18.30-19.30 uur. Tel.: 0545 272320

Email: g.oudegroen@12apostelen.nl

L.M.J.F. (Laura) van de Kam,

parochiemedewerker, tel.: 06 39639364

Email: l.vandekam@12apostelen.nl

G.J.A.M. (Gerry) Spekkink-Beunk,

parochiemedewerker, tel.: 06 47153610

Email: g.spekkink@12apostelen.nl

M.J. (Marian) Storteler-Wopereis,

parochiemedewerker, tel.: 06 11178334

Email: m.storteler@12apostelen.nl

Vertrouwenspersoon bij ongewenste omgangsvormen binnen de parochie

Gerry Spekkink, tel.: 06 47153610

Email: g.spekkink@12apostelen.nl

Licht op reis, óók als geloofsgemeenschap

De wereld op je schouders dragen

De zomer is begonnen, de langste dag hebben we al weer achter de rug. Het is voor de meeste werkenden (bijna) vakantietijd. De zomer, de tijd van rust, luieren en genieten, of van lekker actief zijn in de natuur. De meest geschikte tijd om even los te komen van de waan van de dag, van al dat moeten. Tenminste, dat hoop ik.

Want ja, soms móeten we zoveel van onszelf. Ik weet waar ik over schrijf, ik ben er zelfs ziek van geworden. Naast alles wat we moeten *doén* ("want als ik het niet doe, wie dan wel?"), is er ook in deze tijd een toenemende druk op wie we moeten *zijn*: of we nu oud of jong zijn, werkend, zonder werk of met pensioen, er wordt van ons verwacht dat we autonoom, assertief en zelfredzaam zijn, want we zijn verantwoordelijk voor ons eigen geluk. De maatschappij die steeds meer gericht is op het individu, wil dat van ons. Daarnaast moeten we – als mens en als gelovige – er voor de ander zijn. Veel van dat moeten *doen* en moeten *zijn* maakt volgens mij het leven vaak onnodig zwaar. Het legt een enorme last op je schouders. *Ik* ben verantwoordelijk, *ik* moet zijn als..., als *ik* niet aan die verwachtingen voldoe, dan... Natuurlijk geldt dat niet voor iedereen even sterk maar toch...

Onnodige (bal)last

Het idee dat we het allemaal in ons eentje moeten doen doet me denken aan Atlas, die tragische figuur uit de Griekse mythologie die de hele wereld op zijn schouders moet dragen. Hij gaat eronder gebukt, het is een straf voor zijn gedrag (van oppergod Zeus). Atlas torst de hele wereld, in z'n eentje. Soms zijn wij net Atlas. Ook wij dragen soms veel te veel. Het is net als met vakantie gaan: hoeveel bagage neem je mee? Als je het zekere voor het onzekere neemt, niets aan het toeval overlaat, is het logisch om zoveel mogelijk kilo's mee te torsen, maar hoeveel blij je bij thuiskomst weer

ongebruikt uit te pakken? Wat heb je allemaal voor niets meegenomen?

Teveel op de schouders

Soms hebben we die neiging: dan denken we dat we het allemaal alleen moeten doen. We werken allemaal samen in geloofsgemeenschappen, maar ook de geloofsgemeenschap zelf, die dappere club vrijwilligers en andere parochianen, kan zich heel alleen voelen en een zware last dragen. Het is me nogal wat om steeds maar alle bordjes in de lucht te moeten houden, om het zo lang mogelijk vol te houden. Met steeds minder mensen, steeds ouder wordende vrijwilligers, steeds minder kerkbezoek dezelfde hoeveelheid werk: de wereld op je schouders!

Maar, wacht even: zijn we dan een organisatie die collectief lijdt onder de zwaarte van de problemen? Of zijn en blijven we een "volk onderweg" (dan kun je dus niet teveel meeslepen), zijn we "leerling van Jezus Christus?" (ooit van bagage gehoord bij hem?). Het zijn prachtige woorden voor ons ideaal, voor wie wij in essentie zijn en willen zijn: "Volk van God Onderweg" (ons blad is daar zelfs naar genoemd), en "Leerling van Jezus Christus". Hoe kunnen we dat zijn en tegelijk minder die zwaarte voelen, minder bagage meetorsen als vrijwilliger, als geloofsgemeenschap?

2 aan 2 en zo weinig mogelijk bagage!

Over het meesjouwen van bagage geeft Jezus een mooi advies aan zijn leerlingen:

In die tijd stelde Jezus tweeëntwintig leerlingen aan, die hij twee aan twee voor zich uit zond naar iedere stad en plaats waar hij van plan was heen te gaan... Hij zei tegen hen: Ga op weg... Neem geen geldbuidel, geen reistas en geen sandalen mee. (Lucas 10: 1ev). Twee boodschappen geeft Jezus zijn leerlingen, en dus ons, mee: ga niet alleen, werk zoveel mogelijk samen (wordt geen Atlas) én ga licht op reis.

Moeten we wel alles blijven doen in de geloofsgemeenschappen wat we nu doen? Wat is de essentie van ons gelovig werk in de gemeenschap? Herman Agterhoek, emeritus opbouwwerker, heeft met veel mensen in onze parochie juist dáár over gesproken. Ook het parochiebestuur en het breed parochieel team zijn intensief bezig met de vraag hoe we met minder energie en ballast, samen méér toekomen aan de kern van ons gelovig zijn: er zijn voor God, voor de naaste en voor elkaar. Met elkaar, als vrijwilligers, als geloofsgemeenschappen, als clusters en als hele parochie kijken wat we kunnen en willen, geïnspireerd door ons geloof in God. Dat betekent óók durven loslaten van het oude.

Concreet is dit allemaal niet, dat wordt het pas in het pastoraal beleid wat komen gaat, maar tot die tijd wens ik u allen, namens pastores, diakens en parochiemedewerkers een heerlijke zomer, laat de beslommingen los, heb plezier en ik wens u allen vooral veel inspiratie voor de tijd erna!

Jaap van Kranenburg, pastoraal werker

Bene Merenti

Bene Merenti betekent "Voor een verdienstelijk persoon". Het is een onderscheiding die werd ingesteld door paus Pius IX (1846 - 1877) en was oorspronkelijk een kruis ter beloning van militaire verdiensten die niet in aanmerking kwamen voor de 'Orde van de Gulden Spoor'.

De medaille werd in die tijd wel uitgereikt maar vervolgens vergeten. Ook paus Gregorius XVI stelde in 1832 twee medailles in ter beloning van civiele en militaire moed en durf. Pas een door paus Leo XIII ingestelde Bene Merenti-medaille kreeg een permanent karakter en heeft als een veel uitgereikte onderscheiding voor verdiensten in parochies een belangrijke plaats in het kerkelijke decoratiestelsel gekregen.

Men draagt de onderscheiding, het is eerder een kruis dan een medaille, aan een lint in de pauselijke kleuren geel-wit op de linkerborst. De moderne, onder de kunstzinnige paus Paulus VI ontworpen onderscheiding stelt Christus voor. Christus is in een ruimvallend gewaad afgebeeld. Op de horizontale armen staan het Pauselijk wapenschild met de tiara en het schild van de regerende Paus afgebeeld.

Koninklijk Onderscheiden

Wij feliciteren mevrouw **Gerda Gosselink-Pelgröm** en de heer **Roelof Heringa** met hun onderscheiding 'Lid in de Orde van Oranje-Nassau'.

In de vorige *Onderweg* (pagina 25) heeft u een verslag van de uitreiking aan Gerda kunnen lezen. Op pagina 22 van deze *Onderweg* leest u het verslag van de uitreiking aan Roelof. Wij danken beide gedecoreerden voor het vele vrijwilligerswerk dat ze hebben verzet en nog steeds doen binnen onze parochie.

Afscheid Theo Lam

Op zondag 5 mei nam Theo Lam afscheid van het bestuur van onze parochie. In een volle H. Johannes de Doperkerk in Zutphen werd hij op het eind van de Eucharistieviering door pastoor Scheve bedankt voor zijn jarenlange werk in ons parochiebestuur, waarbij hij vooral op het gebied van communicatie veel heeft betekend. Daarnaast was hij door zijn leidinggevend optreden op platform- en parochieavonden het gezicht van onze parochie. In het laatste jaar was hij bovendien vicevoorzitter. Als waardering voor zijn grote inzet voor onze parochie kreeg Theo van pastoor Harrie Scheve de pauselijke onderscheiding Bene Merenti overhandigd.

Theo Lam zou Theo Lam niet zijn als hij daarna niet zelf nog een mooie toespraak had gehouden. In zijn dankwoord dankte hij het pastoraal team (eerst met Fred, Anton en Jaap, later ook met Marga en Harry), het breed parochieel team, de medewerkers van het secretariaat, de vrijwilligers, het parochiebestuur, de redactie van *Onderweg*, de communicatiecommissie, de financiële commissie, de PCI en ook de werkgroepen voor de doop, communie, vormsel en huwelijk.

'Ik heb onze parochie vaak een gezicht mogen geven, maar zij deden het echte werk,' aldus Theo. 'Zij houden met zijn allen de organisatie op de been die ons verleidt stil te staan bij hemel en aarde, bij vandaag en morgen,

bij onszelf en de ander.' Ook benadrukte Theo het belang van de bestuurders van de geloofsgemeenschappen. Want zonder geloofsgemeenschappen is er geen parochie. 'De geloofsgemeenschappen zijn als engelen,' zei Theo en hij haalde daarbij een prachtig citaat van de Italiaanse schrijver Luciano de

Crescenzo aan: Ieder van ons is een engel, maar we hebben elk maar één vleugel, we kunnen alleen vliegen als we elkaar omarmen. 'Een prachtige metafoor voor onze geloofsgemeenschappen die in de huidige tijd in zwaar weer verkeren door vergrijzing en verminderend kerkbezoek etc. etc.. Alleen door samenwerking, door omarming, kunnen we verder vliegen.' Tot slot sprak Theo zijn dank uit voor de samenwerking, de mooie ervaringen en de vriendschappen en de kennissen die Christine en hij mochten opdoen. 'We wonen nu in Deventer, maar we blijven elkaar zien!'

Na afloop was er gelegenheid om op een informele receptie in een zijbeuk van de H. Johannes de Doper persoonlijk afscheid te nemen van Theo.

Hans Limbeek

VAN DE BESTUURSTAFEL

Enige tijd geleden kreeg ik het verzoek om als net nieuwe penningmeester een bijdrage te leveren aan ons parochieblad in de rubriek "van de bestuurstafel". Al lezende wat usance was in deze rubriek bevroop mij het gevoel dat alle zeer lezenswaardige stukken niet direct betrekking hadden op "de bestuurstafel".

Daarom doe ik u verslag van een willekeurige bestuursvergadering met alles wat daarmee te maken heeft. Enkele dagen voor zo'n vergadering, die altijd plaatsvindt op de tweede woensdag van de maand, ontvangen we van de secretaris de notulen van de vorige bijeenkomst waarbij het opvalt dat zij er toch elke keer weer in slaagt om van de zeer vele woorden tijdens het overleg een correct verslag kan samenstellen, waarvoor hulde! Tevens ontvangen we de agenda voor de eerstkomende vergadering. Voor die vergadering stuurt het bestuurslid met de portefeuille gebouwen en begraafplaatsen ons een overzicht van alle bijzonderheden rond dit thema gesplitst per gebouw cq begraafplaats. Ook het bestuurslid met de portefeuille personeels- en vrijwilligersbeleid stuurt voorafgaande aan de vergadering een overzicht van alle zaken die met betrekking tot dit thema spelen. Deze twee overzichten worden als agendapunten opgenomen en geven een goed inzicht wat er allemaal op deze beleidsterreinen gaande is, en dat is niet gering.

Als er agendapunten zijn van groot financieel belang dan stuurt de penningmeester een memo waarbij hij de financiële consequenties van eventuele besluiten vooraf aangeeft. De feitelijke vergadering begint met de opening door de vicevoorzitter, waarna de pastoor voorleest uit de Bijbel of andere literatuur; dit keer Handelingen 2 vers 41-47: "omzien naar en zorgen voor elkaar". Het nalezen zeker de moeite waard. Na de ingekomen- en verzonden post volgt het agendapunt "uit het pastoraal team". Helaas kan de pastoor al geruime tijd niet melden dat het herstel van Marga en Jaap zo voorspoedig verloopt dat volledige hervatting van de werkzaamheden mogelijk is. Een volgend agendapunt is de voordracht tot (her)benoeming. Altijd weer een dankbaar moment als blijkt dat parochianen bereid zijn zich in te zetten voor hun parochie/geloofsgemeenschap. Maar helaas zijn er geloofsgemeenschappen waarin de bezetting in de locatieraad/pastoraatgroep aanvulling behoeft. Iets voor u? In alle bestuursvergaderingen die ik tot op heden heb meegemaakt kwam het beleidsplan ter sprake. Op dit moment worden enkele werkplannen nader uitgewerkt; zodra dat gereed is wordt dat met u allen gedeeld. Na het agendapunt "nieuws uit de clusters" en de rondvraag is het al gauw 2½ uur later en hoog tijd om de vergadering te sluiten. Als u dit leest kan ik mij heel goed voorstellen dat u zegt: dat is wel iets voor mij. Aarzel dan niet en bel naar het secretariaat en meld u aan als bestuurslid.

Ton Vos

Aanstelling kerkmusicus

Op wens van de pastoor en in overleg met het parochiebestuur is besloten tot het aanstellen van een kerkmusicus voor het Eucharistisch Centrum.

Doel van deze aanstelling is het uitwerken van het muzikale beleid en het ondersteunen van de koren in de H. Johannes de Doper in Zutphen.

Voor deze functie is per 1 juni 2019 de heer Joop van Goozen aangesteld. Joop is dirigent/organist en bovenal kerkmusicus. Samen met pastoor Scheve en de dirigenten van de koren zal hij het nieuwe muzikale beleid vorm gaan geven.

Joop heeft inmiddels al kennis gemaakt met het Getijdenkoor i.v.m. de vacature voor een dirigent. Deze gaat hij per direct invullen.

De komende weken zal Joop met de andere koren in Zutphen contact opnemen en langs komen voor een kennismaking. Wij hopen op een vruchtbare muzikale samenwerking.

*Pastoor Harry Scheve
Laura van de Kam
Huub Winkeler*

Op pagina 11 stelt Joop zichzelf aan u voor.

Bedevaar naar Kevelaer

Op zaterdag 7 september 2019 zal wederom de jaarlijkse bedevaart naar KEVELAER worden gehouden. Het thema van de bedevaart is dit jaar **"Heer, naar wie zouden we gaan."**

Maria van Kevelaer, Troosteres der bedroefden, zal ons altijd onvoorwaardelijk helpen de minder mooie en onaangename dingen van het leven te dragen en te aanvaarden. Anderzijds spoort zij ons ook aan met anderen te delen uit de overvloed van vreugde die ons ten deel vallen.

Door pelgrim te zijn laten we zien dat we op God vertrouwen, en wij ons leven aan Hem toevertrouwen. Onze tijd heeft deze getuigenis van vertrouwen en hoop nodig. Want wie met God leeft heeft ook de moed en het vertrouwen moeilijke wegen te gaan. Wij wensen u allen de ervaring van de kracht, die het vertrouwen op God schenkt.

Tijdens de bedevaart moet u een geldig reisdocument of legitimatiebewijs bij u hebben. Voor deelname kunt u zich aanmelden tot uiterlijk 20 augustus a.s. bij de broedermeester, het secretariaat of bij de secretaris: email: ben@beuwer.nl; telefoon: 0313-473452. De kosten voor deelname bedragen voor volwassenen € 25,00 per persoon. Onder de 16 jaar €10,00. U wordt verzocht het deelnamegeld bij aanmelding contant te voldoen.

*Pastoor J.G.M. Scheve, voorzitter
Theo ten Bruin en Anton Bos, diakens
Trees Beuwer-Schenning, secretaris/penningmeester
Broederschap Onze Lieve Vrouw van Kevelaer Zutphen-
Apeldoorn e.o.*

2018 financieel positief afgesloten en schuldhelpverlening

Het boekjaar 2018 van de PCI hebben we met een klein positief saldo kunnen afsluiten. Dit bedrag is toegevoegd aan het vermogen. De waarde van ons vermogen is echter wel gedaald. Dit heeft als oorzaak dat sommige componenten van het vermogen in waarde zijn gedaald. De tweede helft van 2018 zijn aandelen fors gekelderd en ook de waardering van onroerend goed (gronden) moest lager worden vastgesteld. Begin 2019 zijn de koersverliezen van de aandelen echter alweer gecompenseerd.

Het positieve exploitatiesaldo is onder meer een gevolg van het feit dat de begrote uitgaven voor armoedebestrijding niet door alle werkgroepen volledig zijn besteed. Dit is natuurlijk in financieel opzicht fijn, maar als bestuur en werkgroepen streven we ernaar het beschikbare budget voor armoede uit te geven. Je leest in kranten en andere bronnen dat het in Nederland nog lang geen "paradijs" is. Mensen in nood of met hulpvragen hebben vaak niet de moed of kloppen te laat aan voor hulp. Vaak worden er eerst schulden gemaakt door geld te lenen of goederen te kopen via de bekende postorderbedrijven. Rekeningen voor energiebedrijven worden niet of te laat betaald. Schulden hangen vaak ook samen met de regelgeving in ons land, die vaak ingewikkeld is. Ca. 60% van de werkgevers in Nederland krijgt te maken met werknemers met schulden. Er wordt loonbeslag gelegd bij schulden. De schuldeisers doen dit zonder zich af te vragen of daarmee de ellende voor de betrokkene niet nog groter wordt. Vaak zie je dat gebeuren en dat is te betreuren. Er zijn vaak andere oplossingen voor mensen met schulden. Zo zijn er natuurlijk de gemeenten die met de bijstandsvoorzieningen te hulp kunnen schieten.

Als Caritas proberen we naast de directe financiële ondersteuning mensen te helpen door het aanbod van en ondersteuning door schuldhelpmaatje zo groot mogelijk te maken. Er zijn verschillende schuldhelpmaatje projecten binnen onze parochie. Door financieel bij te dragen aan deze projecten kunnen mensen (vrijwilligers) worden opgeleid tot schuldhelpmaatje, die kunnen helpen inzicht te krijgen in de problemen en mogelijke oplossingen.

Uit cijfers van het schuldhelpmaatje project in Zutphen mogen we concluderen dat de aanpak werkt. Daar zijn we blij mee wat ook de reden is om al enige jaren achtereenvolgend samen met andere kerkelijke organisaties en gemeente het project financieel in stand te houden. Wanneer u de "eindjes" ook niet meer aan elkaar krijgt en hulp geboden is neem dan contact op met onze werkgroepen. Op onze website en bij de locatiegegevens in de Onderweg staan de contactmogelijkheden. Wij wensen U overigens een fijne zomer toe zonder financiële zorgen.

Theo Venneman, voorzitter
PCI HH. Twaalf Apostelen

Willibrordplaquette voor Bertus Oosterhuis

Op zondag 31 maart namen we tijdens de Eucharistieviering afscheid van Bertus Oosterhuis. Een kleine 30 jaar was Bertus als koster verbonden aan de H. Johannes de Doper te Zutphen. Een lange periode waarin het pastoraal team bij nacht en ontij een beroep op hem kon doen. Hij was altijd bereid iets extra's te doen of een keer vaker te komen als dat nodig was. Als er tussen alle drukte door een uitvaart gedaan moest worden was Bertus aanwezig om alles te regelen. Een viering in de vroege ochtend of de late avond: geen probleem; Bertus was van de partij.

Eén telefoontje was genoeg om te zorgen dat de deur open was, de verwarming brandde en alles tot in de puntjes geregeld werd. Nooit was hem iets teveel. In de loop van de tijd ontwikkelde hij zich tot beheerder van de kerk. Als niemand meer wist hoe iets moest of hoe dingen geregeld waren was Bertus de man om te bellen. Samen met zijn vrouw Dinie regelde hij dat de kerk werd schoongehouden, het koper op zijn tijd werd gepoetst en de was werd gedaan. Alle liturgische benodigdheden waren altijd netjes schoon, gesteven en gestreken. Aan het einde van de viering was het dan ook tijd om Bertus in het zonnetje te zetten. De pastoor bedankte Bertus voor zijn jarenlange inzet en overhandigde hem de Willibrordplaquette. Een grote verrassing waarmee hij enorm verguld was. Daarop volgde een langdurige staande ovatie van de aanwezige parochianen. Bertus werd er verlegen van. In zijn afscheidswoord bedankte hij alle mensen met wie hij gewerkt had en vooral zijn vrouw Dinie, zonder wiens steun hij nooit zoveel werk had kunnen verzetten.

Na afloop van de viering kwamen vele aanwezigen Bertus de hand schudden en bedanken. Een glunderende Bertus nam alle mooie woorden en cadeaus in ontvangst. Bertus: gefeliciteerd en nogmaals hartelijk dank voor alles.

Laura van de Kam,
Pastoraatgroep Zutphen

Hoe de kerk toekomst heeft

Een visie vanuit diaconaal perspectief

Op 25 april waren de leden van de pastoraatgroepen en locatieraden uit de hele parochie in Vierakker bijeen om inspiratie op te doen. Wat ik naar voren gebracht heb riep herkenning en enthousiasme op. Hierbij, op verzoek van de redactie, het eerste artikel in een serie van vier. Het bevat een terugblik naar het verleden, maar door een heel bepaalde bril.

De katholieke kerk in West Europa is in crisis. Je kunt conservatieven of progressieven de schuld geven, maar dat helpt niemand verder. Er is sprake van vergrijzing. Er wordt van alles gedaan om mensen te bereiken, maar de groep wordt steeds kleiner. Moedeloosheid slaat makkelijk toe omdat de ontwikkeling overkomt als een natuurlijk proces: je hebt er geen greep op. De theoloog Erik Borgman reikt ons nu instrumenten aan om tot een wat grondiger analyse te komen. De crisis komt niet uit de lucht vallen; het is een historisch proces waarin allerlei mensen van hoog tot laag in de kerk keuzes maakten op grond van wat zij dachten dat het beste was. Net als bij een ziekteproces is er geen behandeling en geen perspectief zonder een goede diagnose.

Erik Borgman ziet in zijn boek *Leven van wat komt, een katholiek uitzicht op de samenleving 1970* als kantelpunt. Toen kwam een einde aan het Landelijk Pastoraal Concilie in Noordwijkerhout. Toen is er volgens Borgman iets heel erg scheef gelopen. De theoloog Edward Schillebeeckx had gepleit voor een grondige analyse van de samenleving waarbinnen men op basis van de besluiten van het Tweede Vaticaanse Concilie kerk wilde zijn. Maar dit gebeurde niet. Men omhelsde massaal een nieuw zelfbeeld en wereldbeeld. Wat was het gevolg? Religie werd bij velen versmald tot moraal, tot een levensbeschouwing.

Borgman noemt wat toen bij velen verloren ging: een contemplatief standpunt. In die jaren is verzuimd met een contemplatief standpunt naar de maatschappij te kijken. Als je met die blik kijkt probeer je te achterhalen waar de Geest van God waait en waar zijn bestaan wordt verduisterd en wat dat met jou doet. Borgman voert ook een citaat op van paus Franciscus. Deze zegt in zijn encycliek *Evangelii Gaudium* over een contemplatief standpunt: *Dat is een standpunt van het geloof dat de God ontdekt die in haar huizen, in haar straten, op haar pleinen woont. De*

tegenwoordigheid van God begeleidt het oprechte zoeken van mensen en groeperingen om steun en zin voor hun leven te vinden. Hij leeft onder de burgers en bevordert de solidariteit, de broederlijkheid, het verlangen naar het goede, naar waarheid, naar gerechtigheid.

Zo hebben veel katholieken niet naar hun werkelijkheid gekeken. God was naar hun beleving ver weg. Sommigen zeiden zelfs dat Hij naar de Derde Wereld was verhuisd. Er was wel sprake van een enorme explosie van creativiteit, ook in onze kerk, van maatschappelijke inzet. Binnen de kerk inzet vanuit Caritas en vanuit M.O.V.-groepen en buiten het instituut kerk in allerlei maatschappelijke organisaties. Er groeide een enorme mondigheid. Maar tegelijkertijd gebeurde er iets met de geloofsbeleving. De spiritualiteit, de diepere laag

onder idealen en waarden, verdampte. Er waren geen woorden meer voor. Je zou kunnen zeggen; het geloof werd horizontaal, op de wereld gericht, de verticale lijn, de lijn naar boven, naar God, werd veronachtzaamd. De kerk als religieus instituut ging verdampen. Rudolf Otto, een godsdienstwetenschapper, omschreef eens kernachtig waaraan ware religie haar aantrekkingskracht ontleent: *Godsdienst is de beleving van het mysterie en het komt tot uiting als het gevoel zich openstelt voor de indrukken van het eeuwige dat verschijnt door de sluier van het tijdelijke. Het lijkt erop dat we met elkaar dit gevoel voor het mysterie stap voor stap verloren hebben. Maar het is niet onmogelijk om het weer op het spoor te komen.*

Hans Oldenhof,
diocesaan diaconaal werker

Hoe de kerk toekomst heeft

Het pastoraal team heeft Hans Oldenhof, diocesaan diaconaal werker van het bisdom, gevraagd om een visie te geven op de toekomst van de kerk tijdens de halfjaarlijkse platformavond. Op donderdagavond 25 april verzorgde het pastoraal team, in de persoon van pastoor Harry Scheve, de avond voor leden van de locatieraden en pastoraatgroepen van onze parochie. "Hoe de kerk toekomst heeft" is een

onderwerp wat velen van ons zeer zal aanspreken. Temeer een reden om de lezing van Hans Oldenhof als vier artikelen in *Onderweg* op te nemen. De aanwezigen luisterden met zeer veel interesse naar het betoog van de spreker. De redactie is Hans Oldenhof dan ook zeer erkentelijk voor de weergave van zijn lezing in *Onderweg*.

Huub Winkeler

De Ariëns-lezing door pastoor Henri ten Have

Op de parochieavond van donderdag 23 mei jl. gaf pastoor Henri ten Have in de Christus Koningkerk in Vorden een lezing over monseigneur Alphons Ariëns. Henri ten Have stelde eerst zichzelf voor: hij is pastoor van de Zalige Titus Brandsmaparochie in de regio Wageningen. Hij schreef een biografie over Alphons Ariëns, is lid van het Ariëns-Comité en ook vice-postulator van het zaligverklaringproces van Mgr. Alphons Ariëns.

Aan de hand van met een beamer geprojecteerde foto's vertelde Henri ten Have de levensgeschiedenis van de beroemde pastoor. Alphons Ariëns werd in 1860 in Utrecht geboren en was van goede komaf. Maar al in zijn vroege jeugd werd hij getroffen door de armoede en sociale ongelijkheid in zijn stad. Toen Alphons tien jaar oud was ging hij naar het gymnasium van Rolduc in Zuid-Limburg. Op het gymnasium was hij een uitblinker. Na zijn eindexamen besloot hij om priester te worden, daarvoor studeerde hij eerst twee jaar filosofie. Daarna, in 1878, ging hij naar grootseminarie Rijsenburg bij Utrecht. Daar had de sociaal betrokken professor Schaepman veel invloed op hem. In 1882 volgde de priesterwijding en van 1882 tot 1886 studeerde Alphons Ariëns in Rome. In Italië kwam hij in aanraking met de nieuwste stroming binnen de theologie, het neothomisme. Ook reisde hij veel in het land. Zo ontmoette hij kinderen die onder erbarmelijke omstandigheden in de Siciliaanse zwavelmijnen werkten. Daarnaast kwam hij in aanraking met de theologie van de heilige Franciscus van Assisi en die van Don Bosco. Die laatste leerde hij persoonlijk kennen. Door hem raakte hij gefascineerd door Paulus' spreuk *caritas Christi urget nos* (de liefde van en door Christus zet ons aan). Dit zou zijn levensmotto worden. Ariëns werd lid van de Derde Orde van Franciscus.

Na zijn verblijf in Italië werd hij van 1886 tot 1901 kapelaan in Enschede. Ook daar werd hij weer geconfronteerd met de slechte leefomstandigheden van de arbeiders, ditmaal in de textielindustrie. Er was bovendien veel criminaliteit en drankmisbruik in de Twentse stad. Kerkelijke liefdadigheid was niet toereikend om de problematiek te bestrijden. Daarom richtte Ariëns een katholieke arbeidersvereniging op. Deze beweging was gematigder dan de socialistische bewegingen en kon op zeker moment ook bemiddelen in een hoogopgelopen conflict tussen radicale vakbonden en werkgevers. Dit zorgde ervoor dat Ariëns een nationale beroemdheid werd.

In 1891 kreeg zijn inzet voor de arbeiders ook steun vanuit Rome. Paus Leo XIII publiceerde in dat jaar de encycliek *Rerum Novarum*, waarin wordt opgekomen voor de rechten van de arbeider. Naast zijn inzet voor betere sociale omstandigheden voor de arbeiders richtte Ariëns ook een krant op, organiseerde hij culturele faciliteiten en werd de bestrijding van alcoholmisbruik een tweede belangrijk actiepoint voor hem. Toen een aantal arbeiders werd ontslagen zette hij zelfs een nieuwe fabriek op waarin deze weer aan de slag konden. In 1901 werd Ariëns overgeplaatst naar onze contreien. Hij werd aangesteld als pastoor

in Steenderen, waar hij tot 1908 zou blijven. Hier ging zijn bestrijding van het drankmisbruik verder en maakte hij zich sterk voor betere lonen voor boerenknechten. In zijn strijd voor meer sociale rechtvaardigheid kreeg hij overigens veel tegenwind vanuit het integralisme, een reactionaire stroming binnen de Katholieke Kerk. In de Maasbode werd zijn werk hevig bekritiseerd door deze stroming. Toch kreeg hij uiteindelijk ook veel waardering. In 1919, toen hij in Maarsse pastoor was, werd hij door het Vaticaan tot Geheim Kamerheer van Benedictus XV benoemd, waardoor hij de titel monseigneur mocht dragen.

Henri ten Have wees erop dat we niet moeten denken dat Ariëns iemand was die alleen oog had voor de sociale en materiële aspecten van het leven. Hij was boven alles een man van gebed en mystiek. Alles wat hij deed op maatschappelijk gebied kwam voort uit zijn liefde voor Christus. Hij zag zijn sociale werk als een voorwaarde om mensen tot God te laten komen. Dat blijkt ook op het eind van zijn leven als hij gefascineerd raakt door het contemplatieve leven van Theresia van Lisieux.

Na afloop van de interessante lezing konden er nog vragen worden gesteld vanuit het publiek. Pastoor Ten Have ging daarbij verder in op het zaligverklaringproces van Ariëns, waarvoor hij zich sterk maakt. Na een hartelijk applaus vroeg Huub Winkeler Henri ten Have of hij door Ariëns geen geheelonthouder was geworden. Dat bleek niet het geval, waarna Huub hem een fles wijn overhandigde. Achterin de kerk lagen boeken over Ariëns die gekocht konden worden en uiteraard kon er na de lezing nog nagepraat worden onder het genot van een hapje en een drankje.

Hans Limbeek

DIRIGENT GEZOCHT

Het Gemengd Koor van de rooms-katholieke geloofsgemeenschap H. Joseph uit Lochem is op zoek naar een nieuwe dirigent.

De actieve H. Joseph geloofsgemeenschap heeft de ambitie om dat nog vele jaren te zijn. Koor en dirigent leveren een belangrijke bijdrage aan de inhoud van de vieringen.

Bent u geïnteresseerd, neem dan gerust contact op met:

Anton Schilderincq, voorzitter locatieraad

H. Josephkerk Lochem

T: 0573 - 25 11 15

E: a.schilderincq@planet.nl

Henk Scharenborg 'Er is gegarandeerd iets boven ons, dat voel ik'

Tot nog toe was de regel dat degene die geïnterviewd wordt voor deze rubriek parochiebreed werkt. We richten ons nu ook op mensen die voor de lokale geloofsgemeenschappen veel betekenen, die zijn zeker niet minder belangrijk! Henk Scharenborg is zo iemand: decennia lang heeft hij zich sterk gemaakt voor de geloofsgemeenschap H. Willibrord in Steenderen.

Op maandagmiddag 20 mei fiets ik daarom 10 kilometer westwaarts. Ik bel aan bij Henk en we stellen ons aan elkaar voor. We nemen plaats in de woonkamer en ik zie dat Henk zich al goed heeft voorbereid op het interview. Op tafel liggen briefjes met aantekeningen voor het gesprek. In de loop van de middag zal Henk me zijn levensgeschiedenis uit de doeken doen. 'Ik word binnenkort negentig,' glimlacht hij. 'Ik ben in 1929 geboren in Beltrum, vlakbij het voormalige treinstation Beltrum-Zieuwent. Mijn vader had daar een klein boerderijtje, maar daarnaast was hij ook polderwerker, later ging hij olie verkopen. Nog weer later ging hij met verzekeringen aan de slag. Het was in de jaren dertig, economisch gezien ging het slecht, het was beslist geen vetpot in die dagen. Bovendien bestond ons gezin uit acht kinderen, waarvan ik de oudste was. Toen de oorlog was afgelopen ging ik naar de landbouwschool. Ik had graag naar de Mulo gewild – ik kon goed leren – maar dat zat er niet in. In de tijd dat ik op de landbouwschool zat was ik daarnaast ook boerenknecht. Ik hield van aanpakken! Na de landbouwschool volgde ik bij de Leo Stichting in Borculo een fruitteelt- en een pluimveecursus. Daarna specialiseerde ik me bij veearts Vaags in Aalten verder in het pluimvee. Zo werd ik werd pluimveedeskundige. In diezelfde tijd werd ik overigens ook goedgekeurd

voor Indië, maar daar hoefde ik uiteindelijk niet naar toe: de oorlog daar eindigde voordat ik werd uitgezonden.' Henk staat op en vraagt me wat ik wil drinken. 'Doe maar iets fris!'

'Op zeker moment zag ik in de Gelderlander een advertentie staan van Calvé. Dat zocht een bedrijfsvoorlichter voor boeren in de regio Veluwe/Betuwe/

Achterhoek. Want naast pinda- en olieproducten was Calvé in die tijd ook een veevoerproducent. Ik solliciteerde en werd aangenomen. Voor dat werk verhuisde ik in 1953 naar Doesburg, waar ik in een pension ging wonen. Mijn werk bestond eruit dat ik boeren advies gaf over hun veestapel. Voor dat werk trok ik dus door een groot deel van Gelderland. Tijdens een van mijn consulten maakte ik in Westendorp kennis met Toos Godschalk, met wie ik verkering kreeg en in 1960 zou gaan trouwen. Het huis in Doesburg waarin we gingen wonen hebben we zelf gebouwd. Al snel werd onze eerste dochter Anja geboren, maar zij overleed helaas al in haar eerste levensjaar. Daarna werd onze dochter Marjo geboren. Toos leed vrijwel haar hele leven aan een longziekte. Ze lag vaak in het ziekenhuis en de laatste vijf jaar van haar leven moest ze continu gebruik maken van een zuurstoffles. Toch hadden we een heel goed huwelijk. Onze dochter Marjo trouwde en kreeg een zoon, Sander, zodat we opa en oma werden.'

Henk staat op en loopt naar de kast waarop twee foto's van twee vrouwen staan. 'Kijk,' zegt hij, 'dit is Toos, en dit is Marie. Want toen Toos 23 jaar geleden overleed leerde ik een tijd later Marie kennen met wie ik ook negen jaar lang een fijne en gelukkige relatie heb gehad. Zij is negen jaar geleden overleden.'

Henk haalt nog wat frisdrank en neemt weer plaats, nu in een andere stoel. We komen nu meer te spreken over zijn kerkelijk werk. 'Je moet weten dat ik uit een goed katholiek gezin kom', zegt Henk. 'Twee zussen van mijn moeder gingen het klooster in en een neef van me werd Pater Lazarist. In Beltrum moesten we een uur lopen om bij de kerk te komen. Toen ik in Doesburg ging wonen raakte ik betrokken bij de bouw van de nieuwe katholieke kerk daar. Ik zat in het bestuur van de oprichting. Toen die nieuwe kerk er eenmaal stond was ik er kosten. Ik deelde ook communie uit. En ondanks haar invaliditeit haalde Toos daar het missiegeld op bij de mensen thuis. Vanwege de ziekte van Toos zochten we een ander huis en zo kwamen we in 1976 terecht in Steenderen. Hier in de Willibrordkerk begon ik met collecteren, maar al snel werd ik ook voor andere taken gevraagd. Van het een kwam het ander. Ik ben hier jaren voorzitter van de parochieraad geweest. Later werd ik ook voorzitter van de Sectie West. Ik ben hier in Steenderen ook betrokken geweest bij twee grote kerkrestauraties en bij een Ariënstentoonstelling. Daarnaast heb ik veel op het kerkhof gewerkt en had ik mijn vastenactie- en kerkbalanswijk. Terwijl ik dat deed haakte Toos de altaardwalen hier. En hoewel ik nu niet meer als vrijwilliger actief ben word ik altijd nog wel om advies gevraagd.'

Tot slot vraag ik Henk naar de betekenis van het geloof voor hem en hoe het is om zo oud te worden. 'Je hoeft niet te geloven, maar als je de wonderen en tekenen ziet dan weet je dat er méér is. Er is gegarandeerd iets boven ons, dat voel ik. Mijn godsvertrouwen heeft me op de been gehouden. Als ik kan ga ik naar de kerk, anders kijk ik op zondagochtend naar de Eucharistieviering op televisie, die zijn ook erg mooi. Naar leeftijd gaat het goed met me. Maar je moet het leven zelf ook aangenaam maken. Ik puzzel en lees graag, en daarnaast is contact met de medemens erg belangrijk, gewoon een praatje maken met wie dan ook!' Ik kijk eens op klok, het is half vijf nu. Ik heb tweeënhalve uur gesproken met een oude en wijze man. Iemand die lang leeft heeft veel interessants te vertellen. Met een ferme handdruk nemen we afscheid.

Hans Limbeek

Afscheid van pastor Jan Leisink

Met Beloken Pasen, zondag 28 april jl., nam pastor Jan Leisink afscheid als voorganger in onze parochie. Hij deed dat in zijn geboortedorp Drempt. Voor een volle Willibrordkerk ging hij samen met pastoor Harry Scheve voor in de Eucharistie, die werd opgeluisterd met gregoriaanse en Nederlandstalige liederen. In zijn

overweging stond pastor Leisink aan de hand van het verhaal van de Ongelovige Tomas stil bij de betekenis van het

Evangelie: dat verklaart en verandert je leven, het geeft inzichten in je leven, zo sprak hij. Ook dankte hij zijn ouders, die hem voorgingen en hem de goede weg wezen in het leven. Het geloof leer je immers door anderen. Andere mensen die hem veel inspiratie gaven en geven bleven ook niet ongenoemd: paus Franciscus en Dietrich Bonhoeffer. Pastor Leisink liet ook weten dankbaar te zijn dat hij door de tijd heen toch ook regelmatig in Drempt mocht voorgaan. Want uiteindelijk is hij zich altijd een Dremptenaar onder de Dremptenaren blijven voelen, liet hij weten.

Op het eind van de mooie viering sprak allereerst pastoor Scheve zijn dankwoord aan pastor Leisink uit. Met name de gezelligheid en de heldere maatschappelijke standpunten van pastor Leisink werden genoemd en geprezen. Ook Paul Seesing, de vicevoorzitter van onze parochie, sprak zijn dankwoord uit. Hij benadrukte de openheid van pastor Leisink: wars van dogma's, geen oordeel op voorhand, nieuwsgierigheid, en een betrokken mensenmens die God als mysterie ziet. Paul Seesing overhandigde pastor Leisink namens de parochie een mooie bos bloemen. Daarna was het woord aan Henrie Bremer, voorzitter van de Dremptse locatieraad. Ook hij dankte pastor Leisink. In deze samenleving die

zo op marktwerking, status en prestatie gericht is heeft pastor Leisink ons steeds weer voorgehouden dat andere waarden veel meer betekenis hebben. Dat zijn wijze lessen, aldus Henrie Bremer. Namens de Dremptse geloofsgemeenschap kreeg pastor Leisink ook van hem een presentje. Een staande ovatie voor de pastor volgde. Tot slot was er achterin de Willibrordkerk een gezellige en informele receptie met koffie en lekkernijen. Iedereen die dat wilde kon pastor Leisink persoonlijk bedanken voor al zijn jaren van dienst.

Hans Limbeek

Bedankt!

Met dankbaarheid kijk ik terug op de viering op zondag 28 april jl. in Drempt.

Heel veel dank aan allen die deze viering hebben mogelijk gemaakt. En dank aan u voor uw aanwezigheid, mooie woorden en attenties.

Dank ook voor uw gulle gaven bij de collecte voor de 'Stichting Amazone Kinderen'.

Pastor Jan Leisink

KORT Onderweg

15 jaar priester

Wij feliciteren pastor Ed Wassink met zijn 15 jarig priesterjubileum. Hij vierde dit met een feestelijke Eucharistieviering op 5 juni – de wijdingsdag – in de H. Johannes de Doper in Zutphen.

Oogstdankviering

Zaterdag 17 augustus begint om 19.30 uur de jaarlijkse Oogstdankviering bij de Veldkapel in Baak. Voorgangers zijn dominee Tim Wiersum en pastoor Harry Scheve. Zie pagina 28.

Twee parochianen op bedevaart naar Lourdes

Van 21 t/m 26 september gaan 2 parochianen mee met een groep uit het verzorgingshuis Sutfene in Zutphen. Huub Winkeler gaat mee als begeleider.

Begeleiders voor de speelzaal gezocht

Het COA zoekt vrijwilligers voor de speelzaal in het AZC te Zutphen

De speelzaal is bedoeld voor de opvang van kinderen tot vier jaar. Hun ouders kunnen zo deelnemen aan programma's en activiteiten of bijvoorbeeld een bezoek brengen aan een arts.

De taken zijn: samen met de asielzoekers en medewerkers van het COA:

Begeleiden van de kinderen in de speelzaal

Activiteiten ondernemen met de peuters

Schoon- en netjes houden van (de spullen in de) speelzaal.

De groep bestaat uit 10 á 12 kinderen. Op de groep werken twee vrijwilligers en één COA medewerker.

Op dit moment zijn er drie plaatsen open:

Twee voor de maandagmorgen van 9.00 – 12.00 uur (i.v.m. een tekort aan vrijwilligers is de maandagmorgen al enkele weken dicht)

Eén voor de vrijdagmorgen van 9.00 tot 12.00 uur.

Heb je interesse, vind je dit leuk of weet je iemand die dit graag zou willen?

Of... wil je wat meer informatie? Neem dan even contact op met:

Rien Baauw, tel. 0575 – 441744, 0610326925

Joop van Goozen

Mijn middelbareschooltijd bracht ik door in het rustieke Bussloo, onder de rook van Zutphen. Als aankomend musicus was ik vaak te vinden bij de concerten in de Walburgiskerk. Die andere grote kerk in Zutphen, de H. Johannes de Doper, bleef voor mij een wat geheimzinnig gebouw. Ik kwam daar nooit, had al een orgelbaan aan 'De Drie Ranken' in Apeldoorn en kwam er daardoor niet toe eens te gaan 'shoppen' in die grote onbekende.

afgestudeerd in vier vakken: orgel, klavecimbel, kerkmuziek en koordirectie. Ook heb ik daar mijn echtgenote ontmoet, zangeres Marieke Willemse. Na onze studietijd zijn we neergestreken in Heemstede, waar ik 31 jaar als dirigent-organist verbonden was aan de RK. St. Bavokerk. Daarnaast bouwde ik in het westen een lespraktijk op en werd ik dirigent van verschillende koren, waarvan ik er twee nog steeds onder mijn hoede heb (Kamerkoor Sola-Re-Sonare, Heemstede en het Concertkoor NSF, Hilversum).

In 2011 vonden wij het tijd de Randstad te verlaten en zijn komen wonen in Brummen. Dat voelde als een terugkeer naar mijn bakermat. Dat deze stap er uiteindelijk toe heeft geleid dat ik in dienst kon komen van de parochie beschouw ik als een bijzondere speling van het lot.

Als musicus heb ik mij bezig gehouden met alle denkbare stijlen, van oeroud tot en met eigentijds. Daarom voel ik mij ook zeer verwant met de katholieke kerkmuziek en haar historie van 1000 jaar!

Ik zie het als mijn taak die rijke erfenis levend te houden. Dit vereist vieringen met dynamiek, waarin koor, voorganger en kerkgangers (!) allemaal hun unieke muzikale rol vervullen. Zo word je een onmisbare schakel in dat prachtige muzikale mechanisme dat de katholieke liturgie zo rijk maakt.

Muziek is altijd nauw verbonden geweest met liturgie: om het Ongrijpbare te kunnen bezingen waar de taal tekortschiet. Daarom is de allermooiste muziek gecomponeerd voor kerkelijk gebruik. Ik gun alle locaties binnen de parochie HH. Twaalf Apostelen de mooiste denkbare muziek. Als ik daarin met raad en daad iets kan betekenen ben ik daar graag toe bereid.

Joop van Goozen, dirigent-organist

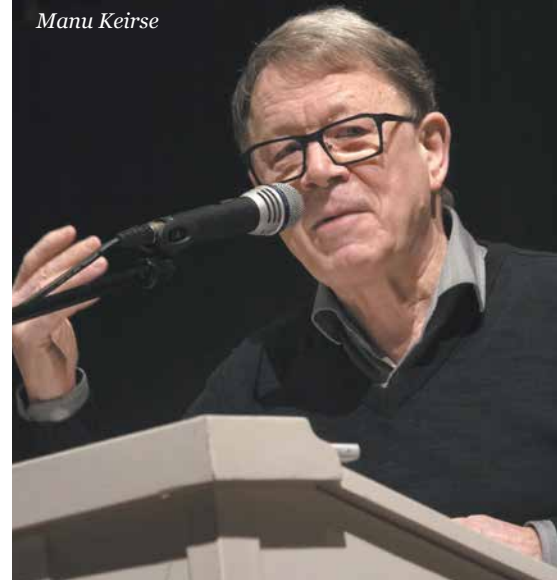
De kracht van rituelen

Zondag 10 november is er in de H. Josephkerk in Lochem een Memorial Event. Het Memorial Event is een gezamenlijke herdenking van al onze dierbare overledenen die we nog steeds missen. Het is moeilijk het verlies van dierbaren een plek te geven in het leven dat 'gewoon' verder gaat. Er is veel eenzaam verdriet, dat niemand ziet.

Manu Keirse, een bekende Vlaamse rouwspecialist en klinisch psycholoog, houdt die dag een lezing over rouwverwerking. Manu Keirse, gelooft niet meer in rouwverwerking. Volgens hem kun je een verlies 'hoogstens overleven'. In zijn boek 'Helpen bij verlies en verdriet' schrijft Keirse onder andere. "Rouw heeft verschillende aspecten: ten eerste je persoonlijke emoties, ten tweede verandering in sociale contacten met je familie en vrienden, en ten derde een maatschappelijke dimensie. Overlijden overstijgt de context van je eigen leven en die van je directe relaties. De meeste culturen hebben rituelen ontwikkeld om met afscheid, sterven, uitvaart, begraven en rouw te kunnen omgaan."

In de volgende nummers van Onderweg volgt meer informatie over deze bijzondere parochieactiviteit.

Manu Keirse

We zijn nu 40 jaar verder en het lijkt erop dat ik het lekkerste voor het laatst heb bewaard. De H. Johannes de Doper openbaart mij zijn geheimen: zijn sereniteit, de akoestiek, de fresco's en het schitterende orgel. Na de kennismaking met dit prachtige gebouw ontvouwt zich geleidelijk aan de enorme liturgische en muzikale potentie. Ik ken geen kerk waar zes koren actief zijn! En alsof dat allemaal nog niet genoeg is beschikt de H. Johannes de Doper ook nog over een pastoor die tevens professioneel musicus is! Dat is, op het gevaar af zalvend over te komen, een zegen voor de kerkmuziek. Het zijn omstandigheden waarvan je als kerkmusicus alleen maar kunt dromen. Maar...ze bestaan dus nog. En uitgerekend die realiteit wordt mijn nieuwe werkterrein. Ik voel mij een bevoorrecht musicus.

Na mijn middelbare schooltijd ben ik naar Amsterdam getrokken en heb daar aan het Sweelinck Conservatorium gestudeerd. Uiteindelijk ben ik

Jezus Onderweg

De apostelen

Een aantal nummers van *Onderweg* terug zijn we gestopt met de serie artikelen Jezus Onderweg, waarin vooral de periode belicht is waarin Jezus heeft geleefd. In deze serie artikelen zullen de apostelen besproken worden. Alle twaalf apostelen zullen in alfabetische volgorde belicht worden. Eigenlijk gaan we het hebben over dertien discipelen, inclusief Judas Iscariot.

Toen Jezus met zijn volgelingen optrok waren het zijn discipelen. Na de verrijzenis van Jezus werden het zijn apostelen. Het woord discipel betekent leerling of volgeling, apostel is "iemand die is uitgezonden". Na de opstanding van Jezus en zijn Hemelvaart heeft Hij zijn apostelen de wereld ingestuurd (Mattheüs 28:18-20; Handelingen 1:18). De oorspronkelijke twaalf discipelen/apostelen worden in de bijbel genoemd (Mattheüs 10: 2-4). Wie waren die twaalf discipelen/apostelen; waarom sloten ze zich aan bij Jezus? En hoe verging het hun later? Op al deze vragen antwoord geven is niet eenvoudig. In de bijbel is er in de verschillende evangeliën van het Nieuwe Testament wel een gedeeltelijk antwoord te vinden, maar dat verschild nogal per apostel. Van de helft van hen weten we maar weinig. Het getal twaalf had ook zijn achtergrond, het was gebaseerd op de gedachte van vroege christenen: zij zagen daar ongetwijfeld een parallel in met de twaalf stammen van Israël.

De twaalf (dertien) apostelen op alfabetische volgorde:

1. Andreas (broer van Simon Petrus)
2. Bartholomeus
3. Filippus
4. Jakobus (zoon van Zebedeus)
5. Jakobus de meerdere
6. Johannes
7. Judas Taddeus (ook bekend als Judas van Jakobus)
8. Judas Iscariot (hij die Jezus heeft overgeleverd)
9. Mattheus (de tollenaar)
10. Matthias
11. Simon Petrus
12. Simon Kaneneus (ook bekend als Simon de Zeloot)
13. Thomas

De rabbijnen hadden in de tijd van Jezus vaak ook een groepje volgelingen om zich heen, die nauwlettend dezelfde leer verkondigden als hun leermeester. Jezus week daarin af: net als de andere

rabbijnen gaf hij veel onderricht en de volgelingen leerden dat uit het hoofd, alleen verwachtte Jezus niet dat zijn discipelen alles letterlijk uit hun hoofd leerden. Anders hadden we wel kunnen volstaan met één evangelie in plaats van de vier die we nu kennen. Juist het feit dat we meer dan één weergave van zijn leer en leven hebben, wijst erop dat Jezus zijn discipelen aanmoedigde om na te denken over wat Hij zei en om er iets mee te doen.

In de volgende *Onderweg* beschrijven we het leven van Andreas en Bartholomeus.

Huub Winkeler

ZONDAG 1 SEPTEMBER 2019 PAROCHIEËLE STARTVIERING

THEMA:

De vijf geloofsgemeenschappen van cluster De Vijfslag bereiden zich voor op een feestelijke Eucharistieviering met mooie zang en verrassende activiteiten zoals torenbeklimming.

De deuren van de H. Willibrordkerk te Steenderen staan op 1 september a.s. wijd open. U bent van harte welkom om samen met uw mede-parochianen om 10.00 uur de Eucharistie te vieren. Voor de kinderen is er een speciale nevendienst. Na de viering vindt er een muzikale aubade plaats en gezelligheid met koffie/thee en ranja voor de kinderen met iets lekkers. En...nog veel meer!!

Tijdens de Eucharistie worden offergaven aangeboden door afgevaardigden van de P.C.I. werkgroepen. U kunt voedingsproducten inleveren bij uw locatie maar u kunt ze ook meebrengen voor de viering op zondag 1 september 2019. Achterin de kerk staan manden/dozen waarin u ze kunt deponeren. De voedingsproducten zullen verdeeld worden onder de Voedselbanken.

Bij volgende *Onderweg* treft u mooie flyers aan die u uitnodigen om echt te komen. SAMEN GELOVEN GEEFT TOCH VOLDOENING????!!!

Lezingen in de weekendvieringen

Datum	Eerste Lezing	Tweede Lezing	Evangelie
29/30 juni	1 Kon. 19,16b.19-21	Gal. 5,1.13-18	Lc. 9,51-62
06/07 juli	Jes. 66,10-14c	Gal. 6,14-18	Lc. 10,1-12+17-20
13/14 juli	Deut. 30,10-14	Kol. 1 15-20	Lc. 10,25-37
20/21 juli	Gen. 18,1-10a	Kol. 1,24-28	Lc. 10,38-42
27/28 juli	Gen. 18,20-32	Kol. 2,12-14	Lc. 11,1-13
03/04 aug.	Pred. 1,2+2,21-23	Kol. 3,1-5+9-11	Lc. 12,13-21
10/11 aug.	Wijsh. 18,6-9	Heb. 11,1-2+8-19	Lc. 12,32-48
17/18 aug.	Jer. 38, 4-6+8-10	Heb. 12,1-4	Lc. 12,49-53
24/25 aug.	Jes. 66,18-21	Heb. 12,5-7+11-13	Lc. 13,22-30

Pelgrimeren in Limburg

De 16 deelnemers die van 1 t/m 9 juni in Limburg waren, kijken terug op een mooie en inspirerende pelgrimsreis. Een pelgrimsreis heeft meestal een doel: een min of meer rechte lijn van A naar B. De pelgrimsreis met de titel *'Met lege handen en een hart vol vuur'* was dat niet, maar het ging wel degelijk om pelgrimeren. Pelgrimeren betekent op vreemde grond gaan om uiteindelijk thuis te komen. De leerlingen stonden met lege handen toen ze Jezus met Hemelvaart uit het zicht zagen verdwijnen. Ook de deelnemers lieten na het dichttrekken van de voordeur alles wat ze om handen hadden achter zich: de dagelijkse bezigheden, het werk, de hobby's, maar ook hun zorgen en plichten. Dat maakte de handen leeg en er ontstond ruimte voor bezinning en gebed.

De gedeeltelijk in stilte afgelegde wandelingen hadden elke dag een ander thema, zoals:

- Hoe is het voor jou om op vreemde grond te gaan en ontmoetingen aan te gaan met mensen die je anders niet tegenkomt, maar ook in jezelf het vreemde, het onbekende tegen te komen?
- Op de begraafplaats in Margraten, waar zoveel jongemannen met hun eigen leven de hoogste prijs betaalden, besef je dat er risico's zitten aan het op vreemde grond gaan. Hoe ver wil jij daarin gaan? Wat houdt je tegen? Wat zijn je 'ja maar'-s?
- Een labyrint (zoals dat in de Sint Servaas in Maastricht) is een beeld voor de levensweg die elke mens aflegt. Kijk je terug naar je eigen leven, dan moet je constateren dat je weg geen rechte lijn is. Er zitten kronkels in, onverwachte wendingen, voorspelbare bochten. Soms denk je: ik kom er niet uit, ik zal mijn doel nooit bereiken. Wat gebeurt er als je lopend door het labyrint naar jouw doel, jouw hemelse Jeruzalem, onderweg bent?
- Wandelend langs de grens met België vraag je je af wat een grens is. Een streep op de kaart tussen twee landen. Door die streep worden het er twee. Een grens onderscheidt ook, scheidt soms ook. Daarmee begint de bijbel

al: God scheidde het licht van de duisternis. De ene noemde hij dag, de ander nacht. Onderscheiden is een proces dat eindigt met het moment waarop je zegt: "Het klopt, ik ben de gedroomde grens over." Wanneer ging jij de grens over?

- Naast 'op vreemde grond gaan' en 'grensgebieden' is ook 'het zijn in het hier en nu' een element van het onderweg zijn van de pelgrim. Onderweg doe je het met wat je tegenkomt. Maar als het nu zó is, kan het straks anders zijn. Wie zich dat realiseert kan groeien in mildheid. Het 'zo is het' en het 'zo moet het' worden relatiever. Kun jij het doen met wat er is? Kijk je daarnaar met milde blik of met een andere?
- Je kijkt, ruikt en proeft om te kunnen zeggen wat je van een wijn vindt. Je laat het eerst binnenkomen: eerst ontvangen voordat je kunt uitdelen. Dat geldt voor alles. Je weet dat wie nooit liefde heeft ontvangen, het ook moeilijk kan geven. Bernardus van Clairvaux had daar een mooi beeld voor: veel mensen zien zichzelf als een afvoerputje. Wat ze ontvangen loopt er zo doorheen. Je mag echter zijn als een fontein die zich eerst met water vult en dan uitdeelt van haar overvloed.

Tot de spirituele onderdelen van de reis behoorden een bezoek aan

- 'De Kluis', de bekendste en fraaiste kluizenaarswoning in Limburg
- het klooster van Wittem, waar mevrouw Marianne Debets (geassocieerd lid Clemensprovincie CSsR) tijdens de eucharistieviering op zondag 2 juni in haar overweging inging op Jezus' woorden "Mogen allen één zijn"
- de Sint Servaaskathedraal in Maastricht
- de basiliek van Meerssen, waar pastoor Wim van Meijgaarden de geschiedenis en bijzonderheden van de basiliek uiteenzette

- de Cunibertuskerk in Wahlwiller met zijn bijzondere muurschilderingen van Aad de Haas
- de Abdij Sint Benedictusberg in Lemiers
- de Gerlachuskerk in Houthem Sint Gerlach

- de eucharistieviering met Pinksteren in de St. Mauritiuskerk in Schin op Geul.

Er was ook tijd voor ontspanning met bezoeken aan de Gulpener bierbrouwerij, het Heiligenbeeldenmuseum en een glasblazerij, beide in Vaals en een wijnproeverij bij Ceres Wijn domein.

DAG	ZUTPHEN	BRUMMEN	JOPPE	LOCHEM	VORDEN	BORCULO	RUURLO
za 29/06		Vieringen in het Andreashuis				19.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	
zo 30/06 13e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie H. Scheve	wo 3 juli 9.30 uur Woord & Gebed werkgroep	10.00 uur Familieviering werkgroep	10.00 uur WCV werkgroep	9.30 uur samenkomst parochiezaal		geen viering
za 06/07					geen viering		19.00 uur WCV A. Bos
zo 07/07 14e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie H. Scheve	wo 10 juli 9.30 uur WCV A. Bos	geen viering	10.00 uur WCV T. ten Bruin		10.00 uur WCV werkgroep	
za 13/07						19.00 uur Eucharistie H. Scheve	
zo 14/07 15e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie J. Baneke	wo 17 juli 9.30 uur Woord & Gebed werkgroep	10.00 uur WCV W. Matti	10.00 uur Familieviering werkgroep	9.30 uur Eucharistie H. Scheve		10.00 uur WCV werkgroep
za 20/07			19.00 uur Eucharistie J. Baneke				19.00 uur Eucharistie F. Zandbelt
zo 21/07 16e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie E. Wassink	wo 24 juli 9.30 uur Woord & Gebed werkgroep		Gudulakerk 10.00 u. Oec.viering werkgroep	9.30 uur WCV werkgroep	10.00 uur WCV G. Spekkink	
za 27/07							
zo 28/07 17e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	wo 31 juli 9.30 uur Woord & Gebed werkgroep	?	10.00 uur WCV werkgroep	geen samenkomst	10.00 uur WCV werkgroep	geen viering
za 03/08					geen viering		19.00 uur Taizé viering
zo 04/08 18e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie J. Baneke	Vrolijke Frans 10.00 Open Deur Dienst W. Matti	geen viering	10.00 uur WCV werkgroep		10.00 uur WCV werkgroep	
za 10/08							19.00 uur WCV G. Oude Groen
zo 11/08 19e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	wo 14 aug. 9.30 uur WCV A. Bos	10.00 uur WCV werkgroep	10.00 uur Eucharistie J. Baneke	9.30 uur WCV W. Matti	geen viering	
do 15/08 Maria Tenhemel- opneming	19.00 uur Eucharistie H. Scheve					19.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	
za 17/08						19.00 uur WCV A. Bos	
zo 18/08 20e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie J. Baneke	wo 21 aug. 9.30 uur Eucharistie H. Scheve	10.00 uur Eucharistie H. Scheve	10.00 uur WCV werkgroep	9.30 uur WCV G. Spekkink		Dorpsplein 10.00 u. Oec.viering werkgroep
za 24/08			19.00 uur WCV M. Storteler			19.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	
zo 25/08 21e zo. door het jaar MIVA	10.00 uur Eucharistie H. Scheve	wo. 28 aug. 9.30 u. Woord & Gebed werkgroep		Gudulakerk 10.00 u. Oec. Viering werkgroep	geen samenkomst		geen viering

LEGENDA: Euch.: Eucharistieviering   WD: Woorddienst   EHC: Eerste H. Communieviering
WCV: Woord- en Communieviering   Oec.viering: Oecumenische viering

HENGEL	KEIJENBORG	BAAK	DREMP	OLBURGEN	STEENDEREN	VIERAKKER	DAG
						17.00 uur Eucharistie H. Scheve	za 29/06
9.30 uur WCV werkgroep	10.00 uur WCV werkgroep		geen viering	9.30 uur WCV werkgroep	9.30 uur WCV werkgroep		zo 30/06 13e zondag door het jaar
			19.00 uur Eucharistie H. Scheve			17.00 uur WCV T. ten Bruin	za 06/07
9.30 uur WCV A. Bos	10.00 uur WCV werkgroep			geen viering	9.30 uur WCV werkgroep		zo 07/07 14e zondag door het jaar
				19.00 uur WCV L. van de Kam		17.00 uur WCV werkgroep	za 13/07
9.30 uur WCV werkgroep	10.00 uur WCV L. van de Kam	di 16 juli 19.00 uur Eucharistie J. Baneke	geen viering		geen viering		zo 14/07 15e zondag door het jaar
			19.00 uur WCV G. Spekkink		19.00 uur WCV G. Oude Groen		za 20/07
9.30 uur WCV G. Oude Groen	10.00 uur Eucharistie J. Baneke			geen viering		geen viering	zo 21/07 16e zondag door het jaar
							za 27/07
9.30 uur WCV werkgroep	10.00 uur WCV werkgroep		geen viering	9.30 uur WCV werkgroep	geen viering	10.00 uur WCV werkgroep	zo 28/07 17e zondag door het jaar
						17.00 uur Eucharistie J. Baneke	za 03/08
9.30 uur WCV T. ten Bruin	10.00 uur WCV werkgroep		10.00 uur WCV werkgroep	geen viering	9.30 uur WCV werkgroep		zo 04/08 18e zondag door het jaar
					19.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	17.00 uur WCV werkgroep	za 10/08
9.30 uur Eucharistie H. Scheve	10.00 uur WCV werkgroep		geen viering	geen viering			zo 11/08 19e zondag door het jaar
	19.00 uur Eucharistie J. Baneke						do 15/08 Maria Tenhemel- opneming
		Veldkapel Baak 19.30 uur Oogstdankviering H. Scheve	←	←	←	←	za 17/08
9.30 uur WCV werkgroep	10.00 uur WCV T. Ten Bruin	di 20 aug. 19.00 uur WCV T. ten Bruin	10.00 uur WCV werkgroep	geen viering	geen viering	10.00 Dec.viering 100jr Oranjever. A. Bos	zo 18/08 20 zondag door het jaar
				19.00 uur Eucharistie H Scheve			za 24/08
9.30 uur WCV M. Storteler	10.00 uur WCV werkgroep		geen viering		geen viering	geen viering	zo 25/08 21 zo. door het jaar MIVA

Vieringen in verzorgingshuizen

Borculo: Andriessenhuis, 1^e vrijdag van de maand, 10.00 uur, niet in juli.

Brummen: Tolzicht, donderdag in de even week, 16.00 uur.

Hengelo: De Bleijke, 3^e donderdag van de maand, 19.00 uur.

Hengelo: De Bleijke, 4^e vrijdag van de maand, Oec.viering, 18.30 uur,

Lochem: Gudula, zorggroep St. Maarten, 1^e vrijdag van de maand, 10.15 uur.

Ruurlo: De Bundeling, 1^e vrijdag van de maand, 10.30 uur.

Vorden: Het Wehmehof, vrijdag, Oec. weeksluiting, 19.00 uur.

Zutphen: IJselflat, 2^e dinsdag van de maand, 10.00 uur, niet in juli en augustus.

Doopvieringen

Dopen vindt in principe plaats in een reguliere weekendviering, maar kan bij meerdere dopelingen ook in een aparte doopviering op dezelfde dag plaatsvinden. De doopvoorbereiding is parochieel georganiseerd. Deze voorbereiding is **verplicht** en wordt gegeven door de parochiële werkgroep doopvoorbereiding. Daarnaast is er een **tweede** bijeenkomst, waarin de doopouders kennismaken met de doopheer.

U kunt uw kind aanmelden voor het dopen uiterlijk 10 dagen voor de doopvoorbereidingsdatum bij het parochiesecretariaat: secretariaat@12apostelen.nl

Doopdatum	Doorvoorbereiding	Plaats	Kerk
Za. 14 sept. 2019	di. 27 aug. 2019	Joppe	OLV Tenhemelopneming
Za. 14 sept. 2019	di. 27 aug. 2019	Borculo	OLV Tenhemelopneming
Zo. 15 sept. 2019	di. 27 aug. 2019	Zutphen	H. Johannes de Doper
Zo. 15 sept. 2019	di. 27 aug. 2019	Keijenborg	H. Johannes de Doper
Za. 21 sept. 2019	di. 27 aug. 2019	Ruurlo	H. Willibrord
Zo. 22 sept. 2019	di. 27 aug. 2019	Lochem	H. Joseph
Za. 5 okt. 2019	di. 27 aug. 2019	Vorden	Christus Koning
Zo. 6 okt. 2019	di. 27 aug. 2019	Hengelo	H. Willibrord

In de geloofsgemeenschappen in 'De Vijfslag' – Baak, Drempt, Olburgen, Steenderen, Vierakker – worden de doopvieringen gepland na aanvraag.

Vieringen door de week

Baak: H. Martinuskerk, iedere 3e dinsdag van de maand, 19.00 uur

Brummen: Andreashuis, iedere woensdag 9.30 uur.

Lochem: H. Josephkerk, 1^e donderdag van de maand, 10.00 uur, niet in aug.

Olburgen: H. Willibrordkerk, 1^e vrijdag van de maand, 15.00 uur.

Zutphen: H. Johannes de Doperkerk, 's woensdags, 9.30 uur.

Kerkradio via Internet

U kunt de vieringen beluisteren via het internet: www.12apostelen.nl. Klikken op het groene blok 'Vieringen'. Vervolgens klikken op het icoontje 'wereldbol met koptelefoon'.

Beeldopname in Zutphen

Voor een viering met beeld en geluid, kiest u voor 'kerk Radio Zutphen'. Op zondagmorgen 10.00 uur kunt u direct meekijken. Dit door op de de '>' toets in het midden van de cirkel in de afbeelding te drukken. Wilt u een oudere opname bekijken, dan klikt u in de kalender bij de gewenste datum op 'opname' en vervolgens op 'Naar video opname'.

Koorrooster (voor zover bekend)

Borculo:	Parochiekoor	29 juni; 15-17-24 aug.
Drempt:	Willibrordkoor	
Hengelo:	Willibrordkoor	30 juni; 11-18-25 aug.
Joppe:	Parochieel Koor Kinderkoor	18-24 aug. 30 juni
Keijenborg:	Parochieel Koor Herenkoor	30 juni; 14-21 juli; 4-15 aug. 25 aug.
Lochem:	Gemengd Koor Marinata	30 juni; 7 juli; 18 aug. 14 juli
Olburgen:	Parochiekoor	30 juni; 24 aug.
Ruurlo:	Gemengd Koor	6-14 juli
Steenderen:	Gemengd Koor	alle vieringen
Vierakker:	Kerkkoor	alle vieringen
Vorden:	Cantemus Domino	14 juli; 11 aug.
Zutphen:	Capella St. Jan Schola Vocal Chords Gregoriaans Getijdenkoor	25 aug. 4-18 aug. 30 juni 15 aug.

Rozenkrans bidden

Borculo: O.L.V. Tenhemelopnemingkerk, iedere woensdag om 10.15 uur,
Drempt: 1^e woensdag van de maand, 19.00 uur.

Keijenborg: H. Johannes de Doperkerk; iedere woensdag om 19.00 uur.

Aanbidding H. Sacrament

Zutphen: H. Johannes de Doperkerk, iedere vrijdag 15.00 – 15.45 uur. Op de 1^e vrijdag van de maand is er tevens Biechtgelegenheid. Niet in augustus.

Eerste Heilige Communie

Op zondag 19 mei was het voor zo ver: Lisa Ankersmid, Carlijn Lamers, Jade Goossens, Diana ter Beek, Caro Uyttenboogaart, Isis Gries, Do Vial, Stijn Huis in 't Veld, Jesper Vieberink, Janne Klanderma en Anouk Wullink deden hun Eerste Heilige Communie.

In een volle en prachtig versierde Johannes de Doperkerk in Keijenborg maakten pastoor Scheve en de communicantjes er samen een mooie en vrolijke viering van.

Alle kinderen werkten mee aan de liturgische invulling van de viering. De één met een gebed, de ander met een gedachte, weer een ander met het aansteken van kaarsen. Onder leiding van dirigent Gemma Huttinga en organist Ernest Koers luisterden de kinderen de viering bovendien op met mooie liedjes, allemaal voor de gelegenheid ingestudeerd! Omdat de

kinderen hun Eerste Heilige Communie deden hadden ze ook een goed doel uitgekozen. Door allerlei klusjes en karweitjes te doen hadden ze met zijn allen een prachtig bedrag binnengehaald dat ze doneerden aan de Stichting Kika, dat fondsen werft voor onderzoek naar kinderkanker. De vertegenwoordiger van Kika sprak haar dank uit. Het EHC-team, bestaande uit Sylvia Wolsing, Carmen Wullink en Kitty Beulink had het hele gebeuren weer uitstekend voorbereid en georganiseerd. Fotograaf Rene Lovink maakte er een aantal mooie foto's van. Na afloop kon er koffie worden gedronken achter in de kerk of buiten onder de toren, want de zon scheen ook nog eens weldadig!

Driemaster

Zaterdagavond 1 juni 2019 vond in Hengelo de jaarlijkse Vormselviering plaats. 14 kinderen uit onze parochie vormden de hoofdpersonen van deze plechtige viering die voorgegaan werd door Mgr. Hoogenboom,

hulpbisschop van Utrecht. De kerk was prachtig versierd met mooie grote ballonnen in de kleuren rood en zilver. Het koor "2gether" verzorgde de muzikale omlijsting. De kinderen waren voorbereid door het volgen van diverse workshops die zij in één weekend (met overnachting!) gedaan hebben en een bezoek aan Utrecht. Hier namen zij deel aan een speurtocht en vertelde Mgr. Hoogenboom over het Heilig Vormsel en

maakte hij de jongelui enthousiast (Grieks: "van God vervuld") voor de ontstaansgeschiedenis van het leven van Willibrord. Het was het bootje van Willibrord dat terugkwam in de Vormselviering; we stellen ons een driemaster voor met voor elke mast een betekenis: Geloof, Hoop en Liefde. Iets om aan vast te houden voor je eigen

leven. Elke vormeling mocht naar voren komen, met zijn / haar ouders om de Heilige Geest te ontvangen met een kruisteken en Chrisma zalf van de hulpbisschop. Ter herinnering kregen de kinderen een Engel en werden er familiefoto's gemaakt. Een prachtige vormselviering! Proficiat en veel geluk gewenst op jullie levenszee!

Emmanuel / H. Johannes de Doper Zutphen

Tengnagelshoek 10a, 7201 NE Zutphen, 0575-527080, info@stjan-emmanuel.com

Secretariaat: dinsdag 9.00-11.00 uur.

Rekeningnr.: NL76INGB0000887463

t.n.v. RK GG St. Jan Emmanuel

Redactie: sepellemans@hotmail.com

Locatieraad verman Veldscholten, penningmeester, 06-49683822; Jordy Vicente, 0575-571527.

Pastoraatgroep Laura van de Kam; 06-39639364; Marjet Lueks, Marijke Wermers, Marcel Wermers.

PCI: email: caritaszutphen@gmail.com

Begraafplaatsvrijwilliger Joop Jansen

Er is mij gevraagd of ik een stukje wilde schrijven in verband met mijn verhuizing naar Borculo. Sinds ik in 2004 ben begonnen als vrijwilliger op onze mooie oude begraafplaats is er een heleboel gebeurd. Ik ben begonnen als bladharker en heb me geleidelijk aan ook bezig gehouden met het ruimen van oude graven, of zoals dat vroeger heette werd ik ook doodgraver. Na de restauratie in 2009 zijn mijn vrouw en ik de bewoners geworden van het poortgebouw. Geleidelijk aan werden de taken toen anders.

Cor Timmer en Jan Derks trokken zich langzaam terug en ik werd het dagelijkse aanspreekpunt van de vrijwilligers en de begraafplaats. Bij begrafenissen loop ik met het kruis voorop en bij het openen en sluiten van het graf ben ik ook aanwezig. Ook regel ik de bijzetting van de urnen. Kortom, vele taken die ik als bewoner/toezichthouder vervul, waardoor ik door Nico Hoffer en Ton Luiten ooit werd benoemd tot Poortwachter. Mooi en dankbaar werk waarbij je 100% je best doet om alles goed te laten verlopen. Ook komen er regelmatig mensen bij je met de meest uiteenlopende vragen. "Weet u waar Opoë is?" of "Weet u waar een

bepaald graf is?" of "De pomp doet het niet". Kortom allerlei vragen waarvoor je het aanspreekpunt bent. Vaak word ik aangesproken als beheerder, maar dat ben ik niet. Dat is Ignas Pijnappel. Ik ben toezichthouder. Ik leg het altijd zo uit dat hij de theorie doet (de administratie), en ik de praktijk (alles op de begraafplaats rond begrafenissen, zoals contact met steenhouders en gemeente in verband met het grafdelven). Er werd mij gevraagd of ik ook nog een leuke herinnering heb, dan zeg ik volmondig "Ja". Er zijn er zoveel. Op een dag is er een urn bijzetting. Bij de familie is ook een klein ventje van een jaar of vijf. Hij komt naar me toe en vraagt aan mij: "Ben jij God?" want opa is bij God. Ik moet even nadenken en geef hem het antwoord: "Opa is bij God en God heeft mij gevraagd goed op Opa te passen". Tevreden gaat hij verder.

Bij deze gelegenheid wil ik ook een paar geruchten ontkrachten. Ik kreeg daar vaak vragen over. Ik woonde daar gehuurd, niet gratis. Het is vrijwilligerswerk en geen betaalde baan. Ik ben toezichthouder en geen beheerder. Door de gezondheid van mijn vrouw, haar slechte longen in combinatie met de schimmel in de woning, heb ik met pijn in het hart het mooiste en rustigste plekje van Zutphen moeten verlaten.

Ook met het strakke opgelegde ruimbeleid heb ik veel moeite. Het aantasten van het historische aanzicht waar ik iedere dag weer mee geconfronteerd werd, vind ik zeer moeilijk. Plannen voor de toekomst? Ik blijf verbonden aan de begraafplaats. Ik ben niet voor Zutphen en de begraafplaats verloren. Door de geweldige groep vrijwilligers is onze begraafplaats de mooiste van Zutphen en ik ben blij dat ik daar deel van mag uitmaken.

Joop Jansen

Redactie:

Joop, namens geloofsgemeenschap Zutphen, heel hartelijk dank voor je jarenlange inzet en betrokkenheid bij de begraafplaats. We wensen je alle goeds toe op jullie nieuwe woonplek.

Misintenties

30/6: Gerhard Herman Roos; 7/7: Gerardus Wilhelmus Jansen en Maria Jansen-Snelder, Gerard Jansen, Arnolda Hendrina van Haaren; 14/7: Adriaan Petrus Johannes Marie van Agtmaal; 28/7: Maarten Antonius Philippe Alexander Loderus; 4/8: Hendrikus Gerardus Johannes Wientjes; Arnolda Hendrina van Haaren; 11/8: Adriaan Petrus Johannes Marie van Agtmaal, Johanna Gerharda Maria Roos-Tolkamp; 18/8: overleden ouders Pans-van Leur.

Gedoopt

4/5: Sjeff Jozephius van Embden, zoon van Sjeff Antonius Jozephius van Embden en Gerkje Sophia Geertruida Michielsens
2/6: Maria Johanna Fricke, dochter van Davij Trampas Fricke en Mientje Maria Johanna Verbeucken, zusje van Alicia en Nilles
2/6: Sophie Lochinsko, dochter van Stanislaw Lochinski en Anna Lochinsko-Kosokowicz, zusje van Klaudia, Wiktoria en Veronica.

Effataviering

In de maanden juli en augustus is er een zomerstop. Deze maanden zijn er dus geen Effatavieringen. De eerstvolgende Effataviering is op zaterdag 14 september om 17.00 uur in de St. Jan. U bent van harte welkom!

Middagpauzediensten:

iedere donderdag, 12.00 uur - 12.30 uur.

(Luthersekerk, Beukerstraat 10 in Zutphen)
4/7: ds. J. Boer; 11/7: ds. mv. I. Bultjes-Faber; 18/7: ds. R.W. Heins; 25/7: pastor mv. G. Pols; 1/8: ds. mv. I. Bultjes-Faber; 8/8: ds. mv. D. van Alphen-Ubbens; 15/8: ds. W. Stolte; 22/8: ds. W. de Bruin.

H. Andreas - Brummen

Andreashuis

Tuinstraat 63 A, 6971 BH Brummen, tel. 0575-561403
 rkandreasparochie1900@kpnmail.nl
 Secretariaat: woensdag: 09.00 - 12.00 uur
 Rekeningnr.: NL40RABO0311000541
 Redactie: onderweg-brummen@outlook.com

Locatieraad

Sjoerd van Geffen, secretaris, 566533
 Laurens Mul, penningmeester, 775404
 Johan Waanders, gebouwen, 562615
 Mariet Winckels, algemeen lid, 562833

PCI: email: brummen@pci12apostelen.nl

In Memoriam

Gerard (Gerardus Johannes Maria) Masselink. Hij overleed op zaterdag 9 maart op 64 jarige leeftijd.

Maandag 13 mei is hij bijgezet in het graf van zijn ouders op ons kerkhof.

Op maandag 6 mei is mw. **(Elisabeth Luzia) Schaepman-Heukamp** op 85 jarige leeftijd overleden. Zaterdag 11 mei is zij bij haar man begraven op ons kerkhof.

Dinsdag 30 april was de begrafenis van **Umberto Muraglia** op ons kerkhof. Umberto woonde in 'Het Dorp' te Arnhem. Umberto is 53 jaar geworden.

Succesvolle en gezellige Andreasmarkt

Tijdens de voorbereidingswerkzaamheden op donderdagavond regende het nog. We hadden dus wel wat vrees voor het weer. Op de vrijdag tijdens de opbouw was het wel bewolkt maar toch droog. Op de marktdag zelf scheen echter de zon. Het beloofde dan ook een heerlijke en mooie marktdag te worden en dat is het ook geworden.

Om negen uur werd het startsignaal voor de markt gegeven. Het kooplustige publiek stormde de markt op. De verkoop van de goederen ging dan ook heel voortvarend van start. Zoals elk jaar waren er ook weer mensen die speciaal naar de markt gekomen waren voor

de plantjes van Annie Blom die, zoals na afloop van de markt bleek, ruim € 2100,- hadden opgebracht. Dit is een goede bijdrage aan het eindresultaat van de markt. De netto-opbrengst bedroeg dit jaar € 11.200,-. Een opbrengst die beter is dan die van verleden jaar. Het mooie weer zal, naast de inzet van de medewerkers, hieraan bijgedragen hebben.

Na de markt mochten de medewerkers genieten van een wel verdiend hapje en drankje. Tijdens dit samenzijn zei Martin Elshof dat niet alleen het financiële resultaat van belang is maar evenzo het saamhorigheidsgevoel van de gemeenschap werd door hem aangehaald. De commissie start in oktober weer met de voorbereidingen voor de volgende markt die op 18 april 2020 gehouden zal worden.

De Andreasmarktcommissie

Ouderenmiddag 11 april

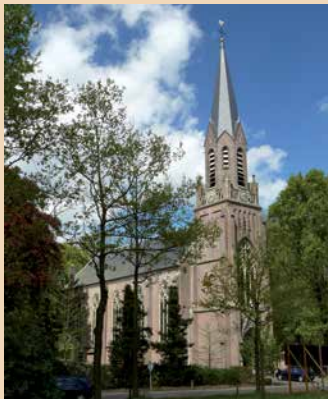
Op donderdag 11 april vertelde Marijke te Hennepe ons iets over Japan. Ze is er zelf met haar dochter (die inmiddels Japans spreekt) twee keer geweest. Marijke vertelde vooral over haar ervaringen tijdens haar reizen geïllustreerd met foto's die ze zelf gemaakt had. Ze had ook wat Japanse spulletjes meegenomen. Met deze lezing kregen de bezoekers enige indrukken van een land dat ze mogelijk nooit zullen bezoeken maar wel heel interessant is om kennis van te nemen. De voorzitter Herman Blom dankte Marijke voor de leerzame lezing.
Cisca van Middelkoop

Kerkhof klusochtend

Tijdens de klusochtend, waaraan 13 enthousiaste vrijwilligers meehielpen, werd er in de koffiepauze gebrainstormed over de plek waar het kruis van de kerk moet komen. Of bij het calvarie, maar kruis achter kruis was volgens sommigen geen goed idee. Of bij de heg aan de zuidzijde, maar dan staat het zo verloren, zonder betekenis. Uiteindelijk werd bepaald dat het kruis bij het strooiveld moet komen. De plaats is direct aan de locatieraad doorgegeven zodat zij tot plaatsing over kunnen gaan.
Jolanda Jansen, beheerder en administrateur RK kerkhof

Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming Joppe

Joppelaan 71 a, 7215 AD Joppe; 0575-494221;
rkkerkjoppe@hetnet.nl; www.rkkerkjoppe.nl
Secretariaat: maandag en donderdag 9.30-11.30 uur.
Rekeningnr.: NL82RABO0322303001;
Redactie: willie.lenselink@planet.nl

Locatieraad Elsje August de Meijer, vz. 0575-431401;
Will Krieger, secr. 0573-431973; Jan Roes, pm. 0575-490711;
Ton Demmers, geb. 0575-491212.

Pastoraatgroep Bertus Haarman, 0573-432407; Clemens Tenholter, 0575-492392; Germaine Wijnands, 06-53227452,
Anne Wijffels, 0575-490752; Lenneke Groenevelt, 0575-846657.

PCI: email: joppe@pci12apostelen.nl

Familieberichten

In de Heer overleden: **Hermanus Stephanus Mölder** op de leeftijd van 80 jaar.

Boeiende koffie-ochtend over Klein Sion

Woensdag 8 mei hadden we de laatste koffieochtend voor de vakantieperiode. Eerst was er koffie met een heerlijke door Janny gebakken cake. Met een groot aantal, 36 personen, konden we net allemaal een plaatsje vinden in de pastorie. Daarna gingen we naar de kerk en via een PowerPoint presentatie kregen we een mooie en levendige uitleg over de historie en de nieuwe plannen van de voormalige abdij Sion in Diepenveen. De heer Peter Dullaert vertelde met veel humor. Er is al veel gerealiseerd. Je kunt het klooster op bepaalde tijden al bezoeken. De nieuwe naam is Klooster Nieuw Sion en alle informatie is te vinden op hun website. Er moet natuurlijk ook nog erg veel gebeuren. Met veel vrijwilligers werken ze aan een vijfjarenplan. Daarvoor is ook veel geld nodig en bij het dankwoord voor deze mooie ochtend konden we hem via een vrijwillige bijdrage van de aanwezigen € 203,00 overhandigen. 's Avonds via een

telefoongesprek dankte de heer Dullaert nogmaals voor de prettige ochtend in Joppe en voor de mooie bijdrage. Het was zeker een geslaagde ochtend. De volgende koffie-ochtend is op woensdag 11 september. Informatie hierover volgt in de volgende *Onderweg* en op de website. *Puck Vork en Janny Engelsman*

De Tijd Kantelt

Donderdag 16 mei jl. luisterde een veertigtal leden van onze geloofsgemeenschap aandachtig naar een boeiende lezing van Herman Agterhoek. De avond werd geopend met mooie meerstemmig samenzang van een Marialied. Herman Agterhoek, voormalig opbouwwerker van het bisdom Groningen-Friesland, gaf een terugblik op ons katholiek verleden. Vervolgens schetste hij hoe wij nu in een sterk veranderende wereld opnieuw onze plaats moeten hervinden. Doorgaan op de oude voet (een doodlopende weg?) of een pas op de plaats maken en samen op zoek gaan naar andere vormen van geloofsbeleving. Als leerling en getuige van Jezus moeten wij daarbij de verbondenheid met elkaar niet uit het oog verliezen. Germaine Wijnands bedankte Herman na afloop hartelijk voor zijn inspirerende verhaal. In de pastorie werd aansluitend levendig gediscussieerd onder het genot van een kopje koffie met cake. De pastoraatgroep neemt zich voor om na de zomer een terugkomavond te organiseren.

Vormsel

Op zaterdagavond 1 juni ontvingen Lenique Kamphuis, Anna van Voorst tot Voorst en Kasper Wijffels, uit handen van Mgr. Th. C. M. Hoogenboom, het Sacrament van het Heilig Vormsel. Dit gebeurde in de Heilige Willibrordkerk te Hengelo. Wij willen hen van harte feliciteren!

Doop

Op zaterdagavond 18 mei werden Colin Geurtsen en Femke Haarman in onze kerk gedoopt tijdens de Eucharistieviering. Na afloop werden de doopschelpen van de beide kinderen opgehangen op een prachtig bord achter in de kerk. Een van onze parochianen maakte deze prachtige schelp, waarop de doopschelpen een tijdje blijven hangen. Loop er eens langs als u weer in de kerk bent!

Meditatie en Essay van pater Auping

Een kopie van de laatste meditatie en de essay 'De evolutie van het Gebedsleven en de Godservaring' liggen achter in de kerk.

Vakantiewens

De leden van de pastoraatgroep en locatieraad wensen u en bezoekers aan de Joppekerk een mooie zomer toe, waar u ook verblijft. Dat we elkaar daarna uitgerust en vol nieuwe energie weer mogen ontmoeten.

18 augustus De Brunch

Na de zomervakantie en ter gelegenheid van het patroonsfeest Maria Tenhemelopneming zal op zondag 18 augustus na de Eucharistieviering de jaarlijkse brunch worden aangeboden voor de geloofsgemeenschap. In de H. Mis zal worden voorgegaan door pastoor Harry Scheve. Ook zal er een verdienstelijke vrijwilliger in het zonnetje worden gezet en de paaskaars uit 2018 worden aangeboden.

H. Joseph - Lochem

Nieuweweg 18, 7241 ET Lochem; 0573-251457,
rkkerklochem@hetnet.nl
Secretariaat: dinsdag en donderdag 8.45-11.45 uur.
Rekeningnr.: NL94RABO0336626193 (algemeen en
intenties).
Rekeningnr.: NL72 RABO 0180 7992 90 (kerkbalans).
Redactie: gjvaarwerk@kpnmail.nl

Locatieraad Anton Schilderincx, vz., 0573-251115;
Paul Wuts, pm., 0573-460149.

Pastoraatgroep Lucia Doornbos, 0573-280330; Thea van
Huijstee, 0573-258442; Ben Hemmer, 0573-257791.

PCI: email: lochem@pci12apostelen.nl

Uitslag loterij

Op zaterdag 20 april werd in de St. Jan in Zutphen bij het begin van de parochiële Paaswake de Paaskaars van 2019 gewijd en aan het gezegende paasvuur ontstoken. Het licht van de Paaskaars

staat symbool voor de verrezen Christus, de overwinnaar van de duisternis en het kwaad. Met het ontsteken van de nieuwe paaskaars, heeft die van 2018 geen functie meer. Net als in 2016 was de 'oude' Paaskaars de hoofdprijs in een loterij waarvan de opbrengst dit keer ten goede kwam aan de Zonnebloem, afdeling Lochem/Laren/Barchem. Na de viering op zondag 21 april (Pasen) werd de trekking verricht door Inez Pels. De Paaskaars van 2018 werd gewonnen door de heer Paul Lemmers.

Onze St. Josephkerk (2)

In de rubriek 'Onze St. Josephkerk' besteden we dit keer aandacht aan de architectuur van de kerk.

De r.-k. kerk te Lochem, toegewijd aan de Heilige Joseph, is in 1958 gebouwd ter vervanging van een uit 1887 stammend kerkgebouw dat te klein was geworden. Architect was J.A.M. Starmans jr. te Utrecht en de bouwwerkzaamheden werden uitgevoerd door aannemer Firma J.H. ten Brake te Lielde. De eerste steen werd gelegd op 2 februari 1958 en op 26 augustus 1958 werd de kerk door de toenmalige aartsbisschop van Utrecht Mgr. Bernardus Alfrink geconsacreerd.

Architect Starmans heeft zich bij het ontwerpen van de kerk laten inspireren door de oudchristelijke bouwkunst in Italië. Zoals bekend werden de Christenen in de eerste eeuwen na Christus hardnekkig vervolgd. Daarom hielden zij hun bijeenkomsten in schuilplaatsen zoals de catacomben in Rome. Toen echter keizer Constantijn in 313 door het Edict van Milaan aan de Christenen vrijheid van godsdienst verleende, werd dit anders. Vanaf die tijd behoefden de Christenen zich niet meer te verschuilen en konden zij in vrijheid samenkomen voor het vieren van de Eucharistie. Uiteraard beschikten zij toen niet meteen over kerkgebouwen en zij maakten daarom in Italië gebruik van de Romeinse basilica's. Dat waren overheidsgebouwen die dienden als markplaats en gerechtsgebouw. Deze gebouwen hadden een middenschip met zijbeuken. Later werd vóór de eigenlijke kerkruimte een voorhof of 'atrium' gebouwd dat bestemd was voor de catechumenen en boetelingen. In het midden daarvan was het waterbekken geplaatst waarin de doopplechtigheid plaatsvond. Vaak werd naast de kerk een klokkentoren geplaatst zoals thans nog op diverse plaatsen in Italië is te zien, bijvoorbeeld in Ravenna. In deze korte beschrijving is het schema van onze kerk te herkennen. Het is dus niet zo maar 'een dak boven wat hoofden', maar een weloverwogen ruimte, die door goede maatverhoudingen een zekere rust geeft.

Koninklijke onderscheiding

Op 26 april jl. ontving Roelof Heringa uit handen van burgemeester Sebastiaan van 't Erve de onderscheiding 'Lid in de Orde van Oranje-Nassau'. Roelof is al vanaf de jaren negentig vrijwilliger in het kerkelijk leven. Hij was onder andere Scriba bij de Protestantse Gemeente Lochem, bezorger van het kerkblad, redacteur van de vakantiefolder, coördinator van de openstelling van de Gudulakerk en de jaarlijkse iconententoonstelling. Vanaf 2011 versterkte Roelof de werkgroep Vieren van de Raad van Kerken Lochem-Barchem als medeorganisator van oecumenische vieringen. In november 2012 werd hij secretaris van deze raad. Mede dankzij zijn inzet is er een goede samenwerking met het Apostolische Genootschap en de Turkse Moskee. Roelof Heringa heeft ook een 'groen hart': vanaf 2010 geeft hij leiding aan de werkgroep tuinonderhoud bij onze geloofsgemeenschap St. Joseph.

Memorial Event

Zondag 10 november is er in onze St. Josephkerk een Memorial Event. Het Memorial Event is een gezamenlijke herdenking van al onze dierbare overledenen, parochianen en niet-parochianen, die we nog steeds missen. Het is moeilijk het verlies van dierbaren een plek te geven in het leven dat 'gewoon' verder gaat. Er is veel eenzaam verdriet, dat niemand ziet. Op pagina 11 en ook in de komende nummers van Onderweg kunt u meer informatie vinden over het Memorial Event.

Kerktoeren en orgel

Na de oprichting van de Coöperatie 'Zon op Lochemse St. Josephkerk' en de geplande plaatsing van de zonnepanelen in september, heeft de locatieraad besloten om verder te gaan met de restauratie van de kerktoeren, de kerkklok en het uurwerk. Tevens denkt de locatieraad erover om het Leijser-orgel uit de inmiddels gesloten St. Andreaskerk in Brummen naar Lochem te halen. Voor de uitvoering van een en ander heeft het parochiebestuur van de HH. Twaalf Apostelen aan de locatieraad van Lochem gevraagd om na te gaan hoe er extra gelden ter beschikking kunnen komen. Daartoe zullen binnenkort een aantal initiatieven worden voorgesteld. Wij houden U op de hoogte.

Christus Koning / H. Antonius van Padua - Vorden

Het Jebbink 8, 7251 BL Vorden; 0575-551735.
ggchristuskoningvorden@gmail.com
Secretariaat: dinsdag 9.00-12.00; donderdag 9.00-10.30.
Rekeningnr.: NL68RABO0366463667 (kerkbijdrage);
NL71RABO0155100904 (algemeen en intenties)
Redactie: cjklijn1970@kpnmail.nl

Locatieraad Herman Peters, secr., 520452; Ton Rutting, 553527; Ab Hartelman, pm., 553032.

Pastoraatgroep Jaap Harmsen, vz., 553050; Ans Heuveling, secr., 552267; Carin Fransen, 552322; Gerard Eijkelkamp, 552914.

PCI: email: vorden@pci12apostelen.nl

Zomerseizoen

Het zomerseizoen staat voor de deur: tijd om er op uit te gaan en te genieten van hopelijk mooi weer, de natuur en andere leuke dingen. Ook bij de kerkelijke activiteiten worden de prioriteiten even verlegd; er zijn even minder vieringen en vergaderingen dus de vele vrijwilligers kunnen even op adem komen. Voor de vieringen in juli en augustus graag even de agenda raadplegen!

Met een geslaagde samenkomst op 26 mei met Jan Rigterink rond een Cantate van J.S. Bach, gedichten van Willem Wilmink en stilstaan bij de noden van anderen konden de aanwezigen zeker weer verder! Zie verslag verderop.

Op zondag 30 juni is de laatste samenkomst vóór de zomervakantie. Eind september gaan wij weer verder met een samenkomst, georganiseerd door één van onze gespreksgroepen. Eind oktober staat een samenkomst met als thema: liturgisch bloemschikken op het programma, dus aan variatie is beslist geen gebrek.

Op zondag 1 september vindt de Parochiële startviering plaats, deze keer in de Willibrorduskerk in Steenderen. U leest er op pagina 12 meer over. In dezelfde maand – op 15 september – is de oecumenische startviering in Vorden om 10.00 uur in onze Christus Koningkerk met medewerking van Laura

van der Kam. Wij rekenen ook dan weer op een “volle bak”.

Zoals gebruikelijk zijn er altijd wel weer mutaties bij vrijwilligersfuncties. Recent

Willem Wilmink

heeft de PCI afscheid genomen van Gerda Penterman, maar gelukkig is Ans Huntink bereid gevonden om het stokje van haar over te nemen. Gerda, nog erg bedankt voor al het goede werk, dat zich veelal op de achtergrond afspeelt en Ans wensen wij veel succes in haar nieuwe taak. Ook uit de kostergroep is nieuws te melden. Door ziekte van Hans van der Linden moesten gaten in het rooster worden opgevangen, maar Wim Ganzevles wou zich spontaan aan om als nieuwe koster toe te treden. Hij bleek zich op zondag 20 mei al snel ingewerkt te hebben en werd beloond met een applaus van de aanwezige kerkgangers.

Meer zorgen bestaan er bij de toekomstige schoonmaakwerkzaamheden. Gerda en Ab van der Meij hebben aangegeven dat zij om gezondheidsredenen het binnenkort wat kalmer aan willen gaan doen en om die reden is de locatieraad naarstig op zoek naar opvolging. Ons kerkgebouw en de aangrenzende ruimtes zien er altijd spic en span uit en dat willen we graag zo houden. Wij komen graag in contact met mensen die interesse hebben in dit werk, dan wel met parochianen die andere mensen kennen die dit belangrijke werk tegen een vergoeding kunnen uitvoeren. Laat dit graag even mondeling of telefonisch aan één van ons weten! Wij wensen iedereen een mooie zomer en een fijne vakantie toe.

Namens de locatieraad en pastoraatgroep, Ton Rutting

Overleden

Op 18 mei 2019 overleed **Dinie Spithoven** op de leeftijd van 87 jaar. De uitvaart vond plaats in de Christus Koningkerk in Vorden op donderdag 23 mei, waarna zij werd begraven op de r-.k. Begraafplaats in Kranenburg. Wij wensen kinderen en kleinkinderen veel sterkte bij het verwerken van het verlies van hun moeder en oma.

Samenkomst 26 mei 2019

Zondag 26 mei was er weer een Samenkomst. 25 mensen gaven hieraan gehoor en togen naar de kerk.

De heer Jan Rigterink ging ons voor, waarbij muziek en poëzie centraal stonden. De titel van deze samenkomst was: “Van Bach naar Willem Wilmink”.

Johann Sebastiaan Bach, geboren op 31 maart 1685 te Eisenach in Duitsland en Willem Andries Wilmink geboren op 25 oktober 1936 in Enschede. “Wat hebben die twee mensen met elkaar te maken?” denkt u misschien en “In welke relatie staan hun werken met de Bijbel en het christelijk geloof?” Bach was rijk in zijn muziek en Wilmink rijk in zijn poëzie. Jan opent de samenkomst met het aansteken van kaarsjes voor alle mensen die lijden en mensen die hard nodig zijn vanwege hun bijzondere talenten.

Luther zag een hele grote mogelijkheid om de Bijbel via de muziek van Bach te verspreiden omdat de meeste mensen analfabeet waren. Volgens Bach zelf had muziek twee wezenlijke doelen: muziek behoort “tot Gods eer en tot zielsverrukkung”.

Jan Rigterink

Wilmink schreef veel in het Twents, waarbij de samenleving de onderwerpen zijn. Hij beschreef de dingen vanuit verschillende perspectieven, vaak met een vleug humor, waardoor je een andere (mense-lijke) kijk op zaken kreeg. Hij beschreef het leven die tot nadenken stemde, zie het volgende gedicht (uiteraard in het Twents):

*Op nen dag
Op nen dag dreenk iej gin Grolsch meer...
loop iej nich meer deur de stad.
Al oew wille en al oew hartzээр
hej dan had.*

Gerard Eijkelkamp

Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming - Borculo

Steenstraat 26, 7271 BP Borculo; 0545-271383;
info@parochie-borculo.nl;
Secretariaat: woensdag 10.00-11.30 uur.
Rekeningnr.: NL35RABO0309119510 (algemeen);
NLO3RABO0309105439 (kerkbijdragen);
Redactie: frank.elschot@gmail.com

Locatieraad Jan Verwoolde, geb., 271761; Harry Essink, secr.
074 3492549; Ubald Wendels, pm., 273827.

Pastoraatgroep Annette Franck, 473360;
Riky ten Thije, 272361;

PCI: email: borculo@pci2apostelen.nl

Vakantie

Voor u ligt de *Onderweg* van de maanden juli en augustus. Een lange periode. Dat heeft natuurlijk alles te maken met de vakantietijd. In deze maanden gaan veel mensen er even tussenuit. De accu moet weer worden opgeladen. Dat geldt voor de fysieke accu, want we razen maar door. Er zijn zoveel verplichtingen en dingen die we daar tussendoor ook nog willen doen, dat we zo nu en dan onszelf voorbij lopen. Een vakantie is dan een welkome onderbreking voor alles wat moet. Maar ook de geestelijke accu kan wel weer een APK gebruiken. We nemen letterlijk afstand van de dagelijkse beslommeringen en krijgen de tijd om na te denken over wat we belangrijk vinden in ons leven en tijd om ook eens bewust te kijken naar al het moois dat ons omringt, in het buitenland, of wat dichterbij huis.

Hieronder staan twee gebeden voor de vakantieperiode. Het eerste is een gebed voor wie op vakantie gaat. Het tweede is een gebed voor wie niet op vakantie kan. De één ziet uit naar rust en ruimte, de ander ziet op tegen leegte en alleen-zijn. Gaat u wel op vakantie, dan wensen wij u een mooie tijd toe. Bent u niet in de gelegenheid om weg te gaan, of wilt u niet weg omdat u zich thuis het meest prettig voelt, ook dan wensen we u een mooie tijd toe. Want waar u ook bent, als u eens een keer met andere ogen om u heen kijkt is er vaak veel moois te zien en kunt u in de natuur, in de medemens of in uw hart zomaar God ervaren.

Gebed in de vakantie*

*God, Heer van de schepping,
help mij om vakantie te nemen,
om mij even los te maken
van het werk,
van de verplichtingen,
de zorg om anderen,
de verantwoordelijkheid*

*van de dagelijkse beslommeringen.
Leer mij de gehaastheid af,
dat ik rust vind,
stilte,
ruimte om te bidden.
Om te zien wat er ligt
op de bodem van mijn ziel
en uw stem weer te horen.*

Gebed voor wie niet op vakantie kan*

*God, die mij kent en ziet,
voor mij geen vakantie,
geen tijd, geen geld,
te druk, te oud,
te alleen...
U weet waarom.
Ik bid voor mijn vrienden,
familie en kinderen
die wel op vakantie gaan,
om een goede tijd en
een behouden thuiskomst,
dat wij elkaar straks weer
in de armen mogen sluiten.
Ken mij in mijn alleen-zijn
en geef dat ik gelukkig kan zijn
om wat mij zomaar toevalt.*

*PKN blad Kerkinformatie

Koffie drinken

Na de viering van zondag 28 juli en zondag 4 augustus is er gelegenheid om koffie te drinken in het KJ gebouw. U bent hiervoor van harte uitgenodigd. Maar ook na andere vieringen bent u altijd van harte welkom om na de viering een kop koffie te halen in het KJ gebouw.

Intenties

29 juni: Gerrit en Fien Stegemen, Jan Wintermans, Herman Beerten, Uit Dankbaarheid, Ellie Venderbosch-Bonnes, Ben Lubbers.
7 juli: Jan en Marietje Niesink, Miep en Wijnand Wevers, Fam. ter Woorst-

Kerkemeijer, Fam. Pelgrum, Ellie Venderbosch-Bonnes.

13 juli: Antoon Rasing, Harrie Leferink op Reinink, Fam Geerligs en Ottenschot, Theo en Riek Verheijen, Ellie Venderbosch-Bonnes.

21 juli: Ellie Venderbosch-Bonnes.

15 augustus: Theo en Riek Verheijen, Ben Lubbers, Wilhelmine Krabbenborg-Klein Nijenhuis, Tonny Spekschoor, Agnes Versteegen-Giesen, Ellie Venderbosch-Bonnes, Gerard Wiegerinck, Voor alle zieke en oudere parochianen.

17 augustus: Miep en Wijnand Wevers, Fam Ter Woorst-Kerkemeijer, Fam. Pelgrum, Ellie Venderbosch-Bonnes.

24 augustus: Fam. Geerligs en Ottenschot, Theo en Riek Verheijen, Ellie Venderbosch-Bonnes.

Dringende oproep

Het voortbestaan van de kerk hangt af van drie factoren. Voldoende kerkgangers, voldoende financiën en voldoende vrijwilligers. Op dit moment kunnen we nog aan alle drie voorwaarden voldoen. Financieel zijn we gezond en hoewel het aantal kerkgangers terug loopt zijn het er nog steeds voldoende om vieringen aan te kunnen bieden. De urgentie zit 'm op dit moment in het vrijwilligerswerk. De groep vrijwilligers bestaat uit maar liefst 100 personen, waarvan heel veel mensen ook nog eens meerdere functies beoefenen. Dat lijken er heel wat. En toch wordt de situatie nijpend. Een aantal mensen is vanwege de hoge leeftijd, of om gezondheidsredenen gestopt. Dat is hun goed recht. Velen van hen hebben tientallen jaren vrijwilligerswerk gedaan. Dan mogen ze het stokje gerust overdragen. Er blijken alleen geen mensen te zijn die dat stokje over willen nemen. Gaat het voortbestaan van onze kerk u ook aan het hart help ons dan de boel draaiende te houden. En u hoeft het niet eens alleen te doen. U kunt ook samen met iemand anders aan de slag. Vraag uw partner, buurman, vriendin of collega om er samen de schouders onder te zetten, zodat we later niet met spijt terug hoeven kijken op iets dat we hebben nagelaten te doen. Wilt u meer weten kom dan voor informatie even aan op de woensdagochtend of neem contact op met een van de leden van de pastoraatgroep of locatieraad.

PAROCHIEËLE STARTVIERING

Zie pagina 12

H. Willibrord-Ruurlo

Groenloseweg 3; 7261 AM Ruurlo; 0573-451456;
 rkkerkruurlo@live.nl
 Secretariaat: dinsdag 9.30-11.00 uur
 Rekeningnr.: NL67RABO0356750396 of
 NL86INGB0002465958 (kerkbijdrage).
 Redactie: f.kasteel@hetnet.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Lilian Beeks, secr. 452845; Theo te Brake, pm., 453511;
 Tonnie Arink, 452823; Harry Kasteel, 452492; Anny Strijker,
 452652; Jos Rouwhorst, 453251; Grietje Weenk, 454768.

PCI: email: ruurlo@pci12apostelen.nl

Familiebericht

Overlijden

Op 16 mei overleed **Johannes Werenfridus Wopereis** in de leeftijd van 88 jaar. De uitvaartplechtigheid was op woensdag 22 mei 2019 in de r.-k. kerk te Ruurlo met aansluitend de begrafenis op de r.-k. begraafplaats te Ruurlo.

Op 2 juni 2019 overleed **Maria Hermina Bernardina Huberta van Alen** in de leeftijd van 71 jaar. De crematieplechtigheid vond plaats op 9 juni 2019 in het crematorium te Aalten.

Vormselviering

Op zaterdag 1 juni was de Vormselviering in de H. Willibrordkerk te Hengelo. In deze viering hebben Finn Elferink, Juliët Engelberts en Anouk Wiegerinck uit Ruurlo het H. Vormsel ontvangen. De vormheer was Mgr. T. Hoogenboom.

'Vrijwilliger van de maand'

Op donderdagochtend 23 mei werd Fien Venderbosch met een smoesje van

een vergadering naar de sacristie gelokt alwaar ze volledig werd verrast door vertegenwoordigers van de gemeente Berkelland. Ze werd in het zonnetje gezet met bloemen en taart als "Vrijwilliger van de maand" vanwege haar jarenlange inzet voor onze kerk, maar ook bij de VVV en de Bundeling. Er was naast de wethouder tevens een fotograaf, een afgevaardigde van Team Voor mekaar en een tekstschrijver van het Achterhoeks Nieuws.

Fien was er aanvankelijk stil en beduusd van, maar uiteindelijk vond er in de bomvolle sacristie een geanimeerd gesprek plaats tussen de zes aanwezige vrijwilligers en de bezoekers. Allerlei thema's passeerden de revue waarbij het dreigende kappen van monumentale eiken langs de weg naar Groenlo een onderwerp was wat Fien echt aan het hart ging en waar we met vuur over spraken. Fien we hopen ondanks dat je inmiddels 80 jaar geworden bent, nog jarenlang van jouw fantastische aanwezigheid op ons secretariaat elke dinsdagochtend te kunnen genieten! Dankjewel voor alles!

Open Kerk

Ook komende zomer zal onze fraaie kerk op de zaterdagen weer geopend zijn voor bezoekers. We zijn open op de volgende data: **6/7, 20/7, 3/8, 17/8, 31/8 en 14/9**. De kerk is open van 13.00-16.00 uur. Op 14 september is er Open Monumentendag en is de kerk open van 10.00-16.00 uur. U bent van harte welkom!

Heggen knippen op 19 en 20 juli a.s.

Ons jaarlijkse heggenknip weekend onder leiding van Johan Gotink staat weer voor de deur. Op vrijdagmiddag 19 juli vanaf 13.30 uur is iedereen die mee wil helpen met snoeien of opruimen van de gesnoeide takken van harte welkom bij de kerk. Op zaterdagochtend 20 juli zal vanaf 9.00 uur het laatste snoeiwerk nog afgemaakt worden. Het gaat om de heggen rondom de begraafplaats en vanaf de kerk richting begraafplaats. Er is een vast team van vrijwilligers die elk jaar gewapend met heggenschaar en/of tractor komt helpen, maar ieder jaar zijn we blij met ieder extra paar handen! Voor koffie wordt uiteraard gezorgd!

Oecumenische Tentviering

Op zondag 18 augustus 2019 is er net als in voorgaande jaren om 10.00 uur een Oecumenische Tentviering op het Dorpsplein in Ruurlo. Net als in voorgaande jaren zal dit weer een bijzondere ervaring zijn om met elkaar in de open lucht op het Dorpsplein een viering te hebben. U bent allen van harte welkom. De voorbereidingen voor de viering op 18 augustus zijn al in volle gang. Voorgangers zijn Margriet te Morsche en Christine Scholten. Namens De Raad van kerken, Harry Kasteel

Taizéviering

Elke eerste zaterdag van de even maand is om 19.00 uur een Taizéviering. De viering duurt gemiddeld 25 tot 30 minuten. 3 augustus, 5 oktober en 7 december. Voor meer informatie kunt u terecht bij: Dees.langelaar@outlook.com

H. Willibrord - Hengelo

Spalstraat 38; 7255 AD Hengelo (Gld.); 0575-461275;
 info@willibrordhengelo.nl; www.willibrordhengelo.nl
 secretariaat: woensdag 14.30 – 15.00 uur.
 Rekeningnr.: NL85RABO0121392570;
 NL82RABO0119538857 (kerkbijdragen);
 Redactie: louise50@live.nl, henk@roes-po-advies.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Henk Roes, secr. 461061; Theo Keurentjes, 464247;
 Ans Schabbink, 462570; Gerald Veldscholten, 463482.

PCI: email: hengelo@pci12apostelen.nl

Het conceptbeleidsplan 'Onderweg groeiend in Geloof' dateert van november 2018

Op 22 mei jl. vond er een overleg met de locatieraad plaats over de toekomst van onze parochie. Hiervoor waren een aantal personen op persoonlijke titel uitgenodigd. Hiervoor was een presentatie opgezet om met elkaar van gedachten te wisselen over de mogelijkheden die er zijn, maar ook de nodige knelpunten werden besproken. Ter inleiding werd deze overweging gehouden.

In de samenvatting van het conceptbeleidsplan staan een aantal uitspraken die rechtstreeks te maken hebben met onze geloofsgemeenschap. In dit plan dat naast een pastoraal en een bestuurlijk deel kent wordt ingegaan op de kern van het bestaan van de parochie. In het pastorale gedeelte wordt ingegaan op twee belangrijke wegen n.l. de weg naar God en de weg naar de naaste.

De praktijk van alledag heeft geleerd dat de taak die het pastoraal team en het breed parochieel team hierin hebben te zwaar is om door hen te worden uitgevoerd op de manier zoals we dat altijd gewend waren. In de toekomst zal de rol van de lekenvoorgangers groter worden en zal er worden ingezet op meer begeleiding van deze groep. Niet elke geloofsgemeenschap zal het wiel zelf moeten willen uitvinden. Elkaar daarin ondersteunen is een noodzakelijkheid. Juist om het niveau op peil te houden en de voortgang te continueren.

Een ander belangrijk punt van aandacht is de vitaliteit van de afzonderlijke geloofsgemeenschappen en van de parochie als geheel.

De landelijke ontwikkelingen in de RK-kerk zijn ook niet aan onze deur voorbijgegaan. De ontkerkelijking en binnen de kerk de vergrijzing is duidelijk merkbaar. De parochie heeft behoefte aan een professioneel management, zodat de pastores zich meer kunnen richten op het pastoraal werk.

Onze vrijwilligers vormen de basis van de parochie, maar tegelijkertijd vormen ze de achilleshiel.

Steeds meer functies worden door een kleiner wordend aantal mensen uitgevoerd, die daarbij steeds ouder worden en waarvoor geen vervanger in beeld is. Steeds meer vrijwilligerstaken zullen op geloofsgemeenschap niveau verminderen en op den duur ophouden te bestaan. Deze taken kunnen wellicht op cluster- of parochieel niveau worden uitgevoerd.

Het parochiebestuur voorziet dat de komende jaren in meer geloofsgemeenschappen geen reguliere weekendvieringen meer georganiseerd zullen worden. Enerzijds door het gebrek aan priesters en/of diakens op parochieel niveau en anderzijds door geen aanwas vanuit de geloofsgemeenschap zelf. De veranderingen beginnen op dit moment een dergelijke vorm aan te nemen dat rigoureuze aanpassingen nodig zijn om de kerk te laten overleven en toekomstbestendig te maken. Deze avond wil ik graag beleggen om uw deelgenoot te maken van onze zorgen en anderzijds hoop ik dat u ideeën wilt aandragen om zelf vorm te geven aan onze geloofsgemeenschap, respectievelijk onze parochie. In mijn nieuwjaarstoespraak heb ik u al geattendeerd op deze ontwikkeling.

Het zal noodzakelijk zijn om over eigen schaduw heen te stappen en gericht te denken aan samenwerking waarbij het resultaat niet het begin van het einde van onze geloofsgemeenschap is, maar een

opening naar de toekomst. Een vitale gemeenschap dat anno deze tijd Kerk wil zijn, waarbij aandacht voor de naaste in letterlijke en figuurlijke betekenis centraal staat.

In de presentatie heb ik geprobeerd een beeld te schetsen wat er allemaal leeft in onze Willibrord Geloofsgemeenschap, maar ook heb ik niet de ogen willen sluiten voor de noden van onze gemeenschap.

Ik hoop dat we vanavond ideeën krijgen aangereikt om met elkaar de toekomst hoopvol tegemoet te gaan.

Henk Roes

Er is een tijd geweest dat de kerk rijk was aan zekerheden

Dat heeft inmiddels zijn tijd wel gehad.

We hoeven er dan ook niet over in te zitten dat de kerk nu een toontje lager zingt!

Wie heeft er gezegd dat de kerk altijd het hoogste en laatste woord moet hebben?

Jezus niet!

We hoeven niet te jammeren

dat de tijd van de volle kerken voorbij is!

Wie heeft er gezegd dat de kerk groot moet zijn?

Jezus niet!

We hoeven er niet om te treuren

dat ons zo veel zekerheden uit handen worden geslagen!

Wie heeft er gezegd dat de kerk rijk aan zekerheden moet zijn?

Jezus niet!

Jezus predikt geen zekerheden, maar zaligheden.

Uit: Kees Pannekoek, Het gaat om wat stroomt.

(Overweging 29 mei jl. locatieraad)

H. Johannes de Doper - Keijenborg

Kerkstraat 7, 7256 AR Keijenborg; 0575-461314,
 Secretariaat: donderdag 10.30-11.00 uur
 Rekeningnr.: NL85RABO0125501102 (algemeen)
 NL25RABO0125502958 (gezinsbijdrage Keijenborg)
 NL97RABO0374716390 (gezinsbijdrage Zelhem)
 Redactie: hannieankersmit@hotmail.com
 Gezinsbijdrage/kerkbalans: C. Gerritsen 06-10065324

Locatieraad/pastoraatgroep

Rob Besselink, 462882; Hans Limbeek, 0314-641546,
 Dini Compas-Nijenhuis, 06-40594236;
 Annie Stapelbroek, 0314-641477

PCI: email: keijenborg@12apostelen.nl

Bereikbaarheid Sint Jan de Doper

Het parochiesecretariaat is geopend op donderdagmorgen van 10.30 – 11.00 uur. Telefoon 0575-461314. Voor spoedgevallen bij een overlijden of spoedbediening belt u de parochiewacht. Telefoon 06 10 31 96 38.

Contactpersoon voor Zelhem: de heer J. Waalderbos, Zonnebloemstraat 43, 7021 ZA Zelhem, tel. 0314-623809.

Stichting R.K. Begraafplaats Keijenborg:

Contactpersoon: Mevr. J. Lamers tel. 0575 – 464162 email: begraafplaatskeijenborg@hotmail.com; website www.begraafplaatskeijenborg.nl

Parochiële Caritas Instelling:

Secretariaat: Fons Lamers, Kroezerijweg 8, 7256 KR Keijenborg.

Overleden

Op 9 mei 2019: **Johanna (Annie) Takkenkamp-de Vrugt**, 77 jaar.

Op 24 mei: **Hendrikus Johannes (Henk) Roëling** in de leeftijd van 80 jaar.

Op 29 mei: **Truida Cecilia (Truus) Berendsen-Eulink** in de leeftijd van 91 jaar.

Jaargedachtenis

Zondag 30 juni 2019: Wim Mullink, 86 jaar, **zondag 4 augustus:** Antoon van Aken, 86 jaar.

Dopen

Aanmeldingen voor het dopen graag via het secretariaat van de HH. Twaalf Apostelen. Email: secretariaat@12apostelen.nl
 De doopdata kunt u vinden in *Onderweg*.

Communie thuis ontvangen

Mensen die ziek zijn of om andere

redenen niet in de kerk kunnen komen, kunnen de communie ook thuis ontvangen. Men kan zich hiervoor opgeven bij Hannie Ankersmit. (Telefoon 0575 – 463042, mail: hannieankersmit@hotmail.com)

Mariaviering

Donderdag 15 augustus is het Maria Tenhemelopneming. Er zal dan om 19.00 uur een Mariaviering (Eucharistie) worden gehouden. De voorganger is pastor Baneke en het Parochiekoor zal de zang verzorgen.

Parochiesecretariaat gesloten

In de vakantieperiode van 18 juli t/m 21 augustus zal er op dondermorgen geen spreekuur zijn. Vanaf donderdag 22 augustus kunt u weer terecht van 10.30 – 11.00 uur. U kunt wel gebedsintenties opgeven door een briefje in de brievenbus te doen. Deze intenties worden dan wel door ons verwerkt.

Parochiedag 2019

Op zondag 1 september om 10.00 uur wordt weer de parochiële startviering gehouden. Ditmaal in Steenderen. Er is dan geen viering in Keijenborg (zie blz. 12).

Eerste Heilige Communie

Op zondag 19 mei was het zover: Lisa Ankersmid, Carlijn Lamers, Jade Goossens, Diana ter Beek, Caro Uyttenboogaart, Isis Gries, Do Vial, Stijn

Huis in 't Veld, Jesper Vieberink, Janne Klanderman en Anouk Wullink deden hun Eerste Heilige Communie.

In een volle en prachtig versierde Johannes de Doperkerk in Keijenborg maakten pastoor Scheve en de communicantjes er samen een mooie en vrolijke viering van. Alle kinderen werkten mee aan de liturgische invulling van de viering. De één met een gebed, de ander met een gedachte, weer een ander met het aansteken van kaarsen. Onder leiding van dirigent Gemma Huttinga en organist Ernest Koers luisterden de kinderen de viering bovendien op met mooie liedjes, allemaal voor de gelegenheid ingestudeerd! Omdat de kinderen hun Eerste Heilige Communie deden hadden ze ook een goed doel uitgekozen. Door allerlei klusjes en karweitjes te doen hadden ze met zijn allen een prachtig bedrag binnengehaald dat ze doneerden aan de Stichting Kika, dat fondsen werft voor onderzoek naar kinderkanker. De vertegenwoordiger van Kika sprak haar dank uit. Het EHC-team, bestaande uit Sylvia Wolsing, Carmen Wullink en Kitty Beulink had het hele gebeuren weer uitstekend voorbereid en georganiseerd. Fotograaf Rene Lovink maakte er een aantal mooie foto's van. Na afloop kon er koffie worden gedronken achter in de kerk of buiten onder de toren, want de zon scheen ook nog eens weldadig!

Renovatie kerkklok

De kerktoeren is het middelpunt van de Keijenborg, van ver af is deze al zichtbaar. De kerkklok is echter toe aan renovatie. Dat brengt veel kosten met zich mee. U zult ondertussen wellicht al opgemerkt hebben dat we daarom

een inzamelingsactie voor de kerkklok op touw gezet hebben. We doen een beroep op alle parochianen en overige inwoners van Keijenborg om dit voor Keijenborg zo karakteristieke beeld te helpen financieren en het veilig te stellen voor toekomstige generaties. Houd Keijenborg bij de tijd! Stort uw bijdrage op bankrekening HH. Twaalf Apostelen, locatie Keijenborg NL85RABO0125501102 onder vermelding van 'donatie kerkklok'.

H. Martinus - Baak

Wichmondseweg 17, 7223 LH Baak; 0575-441291;
 martinusbaak@kpnmail.nl
 Opgave gebedsintenties: per mail: martinusbaak@kpnmail.nl
 of bij Bennie Stapelbroek: tel. 0575 491060;
 mail bennie.stapelbroek@gmail.com. Voor overige zaken: Ans
 Berendsen: tel. 0575 441920; mail ans-arthur@hotmail.com
 Rekeningnr.: NL96RABO0304501697
 Redactie: antoonmentink@outlook.com

Locatieraad/pastoraatgroep Berna Lamers, 441244;
 berna.lamers@gmail.com; Arnold Wolbrink, 441206;
 Petra Weel, 06 12536049

PCI: email: baak@pci12apostelen.nl

Koffiedrinken

Na alle vieringen op dinsdagavond is er koffie en thee. Dat was in het verleden in de zomer niet het geval, wij willen graag de samenkomst van de gemeenschap elke maand met een kopje koffie of thee afsluiten. In deze periode zijn de dinsdagavond vieringen op 16 juli en 20 augustus om 19.00 uur. Daarnaast is er na de oogstdankviering op zaterdag 17 augustus ook koffie en thee.

Oogstdankviering

Op zaterdag 17 augustus wordt de jaarlijkse oogstdankviering georganiseerd. Deze oecumenische viering bij de Veldkapel zal dit jaar voorgegaan worden door twee nieuwe voorgangers voor deze viering. Dominee Van Zoelen heeft vele jaren tijdens de oogstdankviering gezorgd voor mooie teksten en gebeden. Zij heeft in juni afscheid genomen. Haar overwegingen met inhoud zullen we in ons geheugen koesteren. Fini bedankt voor uw inzet voor deze jaarlijkse viering. Haar taak zal worden overgenomen door ds. Wiersum. Daarnaast is de taak van de katholieke voorganger jaren vervuld door pastoraal werker Jaap van Kranenburg. Helaas is hij nog steeds niet in staat

om voor te gaan in liturgie. Wij wensen hem beterschap. Zijn plaatsvervanger zal dit jaar pastoor Scheve zijn. Beide voorgangers zullen er dit jaar een bijzondere viering van maken, we nodigen u daarom uit op zaterdag 17 augustus om 19.30 uur bij de Veldkapel. Mocht het slecht weer zijn, dan gaan we de viering in de kerk houden. Na afloop is er koffie en thee met de bekende dankdagbol.

Familieberichten

Op 1 mei is Toos Schooltink-Mentink uit Zevenaar overleden op de leeftijd van 84 jaar. Zij is in Baak begraven.

Dopen

Op zaterdag 11 mei is Max van Brummelen gedoopt in onze H. Martinuskerk in Baak. Tijdens de viering van 21 mei hebben zijn ouders de doopschelp opgehangen. Een doopschelp is een nieuw ritueel in onze parochie. Het is de bedoeling dat tijdens de doop het doopwater met de doopschelp over het hoofd van het kind gegoten wordt. Na het dopen, tijdens de volgende viering van de geloofsgemeenschap, hangen de ouders de doopschelp in de kerk op. Deze schelp blijft hangen totdat er een doopterugkombijeenkomst wordt

georganiseerd. Tijdens die bijeenkomst ontvangen de ouders de schelp terug.

Gebedsintenties

Di. 16/7: Ouders Roordink-Borgonjen, Jgt. Theodora JohannaDriever-Masselink, Ouders Jan en Will Schutebosman Herman Hendriks, Gerard Spijkers, Ouders Spijkers-Betting, Ouders Cornelissen-Brink, Tonny Schooltink, Toos Schooltink-Mentink, Ouders Hebben-Smit, Teun en Marie Eliesen-Hendriks, Ouders van Leussen-Schooltink-Bosman, Fam. Veenhuis-Zents, Jan en Gretha Janssen-Bosman, Fam. Heijntink, Jos en Bets Hermsen-Goris, Ouders Schoenaker-Janssen.
Di. 20/8: Jgt. Henk Mentink, Jgt. Berteus Heijntink, Lena Heijntink-Teunissen en fam., Antoon en Johan Janssen, Gerard Spijkers, Ouders Spijkers-Bettink, Ouders Cornelissen-Brink, Tonny Schooltink, Toos Schooltink-Mentink, Ouders Hebben-Smit, Teun en Marie Eliesen-Hendriks, Ouders van Leussen-Schooltink-Bosman, Fam. Veenhuis-Zents, Fam. Heijntink, Jos en Bets Hermsen-Goris, Ouders Schoenaker-Janssen.

Oogstdankviering

H. Willibrord - Drempt

Zomerweg 19, 6996 DD Drempt.
 Secretariaat: Hoefkensestraat 12, 6996 DS Drempt
 locatieraaddrempt@gmail.com, 06 83801729
 Opgave gebedsintenties:
 rk.drempt.gebedsintentie@gmail.com
 Rekeningnr.: NL25RABO0304500259
 Redactie: redactie.willibrord.drempt@gmail.com

Locatieraad / pastoraatgroep

Ingrid Stortelder-Spigt, 0313 479294
 Henrie Bremer, secretaris
 Fons Janssen, penningmeester
 Peter Hammink

PCI: email: drempt@pci12apostelen.nl

Afscheid pastor Leisink

Op zondag 28 april jongstleden heeft pastor Leisink afscheid genomen als emeritus voorganger in onze parochie. Dit afscheid heeft plaatsgevonden in onze kerk in Drempt, de kerk van zijn geboorteplaats. Met onze gemeenschap heeft pastor Leisink altijd een sterke band gehouden en we zijn dan ook vereerd dat dit afscheid in Drempt heeft plaatsgevonden. In een volle kerk is pastor Leisink samen met pastoor Harry Scheve voorgedaan in de Eucharistie. Het Willibrordkoor heeft de dienst muzikaal ondersteund met mooie liederen zoals we gewend zijn.

Pastor Leisink is na de viering toegesproken door pastoor Scheve, onze vicevoorzitter Paul Seesing en Henrie Bremer namens de locatie Drempt met beschrijvingen en anekdotes zoals we hem kennen. Dat we ons moeten laten verbazen door het leven, dat we ook kritisch moeten zijn en dat we ons mogen laten inspireren door mensen die het goede voorbeeld geven en dat niet alles alleen maar "leuk" hoeft te zijn.

Pastor Leisink wilde geen grote cadeau's voor zichzelf. De opbrengst van de collecte is op zijn verzoek gegaan naar een project voor kansarme kinderen in Zuid-Amerika. Na afloop was er een gezellige en goed verzorgde receptie achter in de kerk waarbij persoonlijk afscheid genomen kon worden van Jan.

We kijken terug op een fijn afscheid en bedanken iedereen die dit mogelijk heeft gemaakt. We wensen Jan het allerbeste toe en danken hem voor wat hij voor ons heeft betekend.

De locatieraad Vrijwilligersbijeenkomst

Op zaterdag 18 mei hebben we onze tweejaarlijkse vrijwilligersbijeenkomst gehouden, een gezellig samenzijn in de schuur Het Lendebosch van Fons en Elly. Na de koffie vergezeld met zelfgebakken taart en koek is onder het genot van een drankje het speciaal door Ingrid gemaakte bingspel gespeeld. Hier kwam heel wat meer kennis bij kijken dan bij een normale bingo en werd dan ook in groepjes gespeeld. Aangezien het weer fantastisch mooi was werden de tafels en stoelen al snel naar buiten toe verplaatst. Alvorens we de gezamenlijke maaltijd hebben genuttigd hebben we een fotoboek van het afscheid van Jan Leisink, samengesteld door Ingrid, aangeboden aan Jan die als eregast was uitgenodigd. Fons en Elly, veel dank voor de gastvrije ontvangst en inzet.

Vastenactie 2019

Resultaten zijn altijd belangrijk voor het slagen van de gekozen doelen. Voor onze parochie was het thema voor de Vastenactie "Water verandert alles". Congo in Afrika heeft erg te lijden gehad onder oorlog en droogte. Veel mensen zijn overleden aan de gevolgen van slechte hygiëne of vervuild water. Nu het weer wat beter gaat in bepaalde delen van het land wordt er hard gewerkt aan veilig drinkwater en educatie met betrekking tot hygiëne. Ook landbouw en het aanplanten van bomen wordt gestimuleerd. Hierbij worden de lokale gemeenschappen actief betrokken. De opbrengst van de vastenactie 2019 is het mooie bedrag van €433,40. Dit is mede dankzij de opbrengsten van vastenmaaltijd die kosteloos door de kok georganiseerd wordt en het Paasconcert van Feeling waarbij 50% van de collecte voor de vastenactie bestemd is. Hartelijk dank voor allen die dit resultaat mogelijk hebben gemaakt.

De MOV-groep (Missie-, Ontwikkelings-, en Vredeswerk)

Familieberichten

Overleden: Op 15 mei overleed **Herman Pelgrom** op de leeftijd van 77 jaar. 22 mei is er afscheid van hem genomen in het crematorium te Doetinchem. Tijdens de viering van 26 mei heeft zijn vrouw Ria, samen met Herman's broer Geert, het herinneringskruisje opgehangen in onze kerk.

Herman is jaren actief geweest als gesprekspartner in het Liturgisch Beraad. Daarnaast heeft hij met zijn bijzondere talenten bijgedragen aan vele vieringen zoals voorganger woord- en communieviering, lector, oecumenische vieringen, kruiswegvieringen en de herdenkingdiensten bij de dodenherdenking op 4 mei. Zijn woorden, teksten en gedichten blijven ons als herinnering altijd bij. Dat Herman mag rusten in vrede.

Kopij

Sluitingsdatum kopij: 26 juli 2019
 redactie.willibrord.drempt@gmail.com

H. Willibrord - Olburgen

Olburgseweg 4; 7225 NB Olburgen, 0575-451279,
bgg 0575-451454.
Rekeningnr.: NL42RABO0148900313
Redactie: jansenmts@planet.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Jan den Hartog, voorzitter, 452815
Alex Gerritsen 450950
Anke Pasman, 451261

PCI: email: olburgen@pci12apostelen.nl

Boekenuitleen Olburgen

De boekenuitleen wordt gerund door een aantal vrijwilligers. Elke dinsdagavond van 18.30 uur tot 19.30 uur ben je welkom in het dorps huis in Olburgen. Maar ook elke vrijdagmorgen van 10.30 tot 11.30 uur kun je daar terecht voor een boek of een dvd, een praatje, een kopje koffie of thee.

Ook nu zijn er weer een aantal nieuwe exemplaren binnen:

Rainer M. Schroder	De Judas documenten.
Paul Theroux	De benedenrivier. China, per trein. De gevangene van de hemel.
Carlos Ruiz Safon	De charmeur.
Jan Terlouw	Leermoment.
Gemma Townley	Heerlijke gerechten om te delen.
Yotam Ottolenghi	Vreemde vogels.
Henk Veltkamp	Verhalen over voeding door diverse auteurs. Je bent wat je leest.
Marion Vredeling	Godin van het vuil.
Justine le Clercq	Krimp.
Gerrit Jan Zwier	De knoop van IJsland.
Claire Messud	De vrouw van hierboven.
Maren Stoffels	Sproetenliefde.
Alexander Munninghoff	De stamhouder, een familiechroniek.
A.J. Kazinski	De laatste goede man.
Nicholas Sparks	Omnibus.
Gill Paul	De geheime vrouw.

Heb jij nog een aantal (recente) boeken in de kast staan waarvan je denkt: wegdoen is jammer, maar ik heb ze gelezen en wat moet ik er nu mee? Inleveren bij de Boekenuitleen Olburgen kan altijd.

Activiteiten voor vrouwen

Tijdens de zomerperiode zijn er geen activiteiten. De eerstvolgende activiteit is op maandag 16 september 2019.

Opbrengsten collecten

De vastenactie heeft € 280,00 opgebracht.

Er is een weekendviering op

30 juni
13 juli
28 juli
24 augustus

Diensten in de omgeving

17 augustus: oogstdankviering in Baak om 19.30 uur

Misdienaar

24 augustus

Collectanten

30 juni: Theo Damen
13 juli: Theo Damen
28 juli: Jan Baars
24 augustus: Joost Langenhof

Lectoren

13 juli: Thea Lebbink
24 augustus: Cilia Langenhof

Kosters

30 juni: Cilia Langenhof
5 juli: Theo Damen
13 juli: Betsie Verhoeven
28 juli: Jan Baars
2 augustus: Theo Damen
24 augustus: Joost Langenhof

Bloemversiering

22 juni - 5 juli: Yvonne en Til
6 juli - 19 juli: Diny en Leonie
20 juli - 2 augustus: Thea en Gerda
3 augustus - 16 augustus: Yvonne en Til (geen reguliere diensten tijdens deze periode)
17 augustus - 30 augustus: Betsie en Nicole

Dames- en herenkoor

Het dames- en herenkoor geniet van een welverdiende vakantie.

Intenties

30 juni: Herman en Bep Pasman, Willemien Horstink-Groot Koerkamp en Jan Horstink, Henk van Halen
13 juli: Mientje Schotman, Gradus en Dinie Baars, Harry en Grada Gerritsen-Reulink, Herman en Bep Pasman
28 juli: Rie Gosselink-Harms en Ton Gosselink, Herman en Bep Pasman, Geert – vader en moeder Pelgrom, Willemien Horstink-Groot Koerkamp en Jan Horstink
24 augustus: Annie Gosselink-Pasman en Albert Gosselink, Willemien Horstink-Groot Koerkamp en Jan Horstink, Rie Gosselink-Harms en Ton Gosselink, Robert Vallen, Harry en Grada Gerritsen-Reulink, Gradus en Dinie Baars, Herman en Bep Pasman, Gradus en Riek Bremer, Theo Bremer, Antoon Gosselink en Truus Gosselink-Steeverink, Jan Egging en Marietje Egging-Houtman, Jan Schotman en Dora Schotman-van Hal

Website:

www.12apostelen.nl

Onder de tegel: Geloofsgemeenschappen heeft iedere parochiegemeenschap haar eigen pagina. Kijk op de site voor de meest actuele gegevens.

Heb jij een artikel waarvan je denkt: dat is leuk voor de site, geef dit dan digitaal door naar: jansenmts@planet.nl

Kopij

Sluitingsdata inleveren kopij voor Olburgen/Rha: (uiterlijk 20.00 uur):
Jaargang 7:
Nummer 6: 8 juli 2019
Nummer 7: 9 september 2019

E-mailadres: jansenmts@planet.nl

H. Willibrord - Steenderen

Bronkhorsterweg 2, 7221 AC Steenderen, 0575-451223,
b.g.g. 0575 452101/06 16066571
Postadres: Azaleastraat 14; 7221 AZ Steenderen
Secretariaat: 1e en 3e maandag v.d. maand 9.30-10.30 uur in het
Kerspel of M. Schut, 0575-452101
Rekeningnr.: NL28RABO0148991939
Redactie: mariaschotman@gmail.com

Locatieraad Trudi van der Weijden, vz.; Trees Huis in 't Veld,
pm.; Nel Verheul, secr., 470596, familie.verheul@kpnmail.nl;
Willie Geurts, geb.

Pastoraatgroep Annie Alberink, Marijke Steemers, Maria Schut,
secr. 452101, mariaschut@kpnmail.nl; Annie Willemsen, Maria
Schotman, vz.

PCI: email: steenderen@pci12apostelen.nl

ze misdienaar en acoliet geweest. Emma heeft als bedankje een bioscoopbon gekregen.

Vastenactie

Dit jaar heeft de Vastenactie het mooie bedrag van € 336,21 opgebracht. Naast de vastenzakjes die ingeleverd zijn kwam er ook een bedrag bij van de vastenmaaltijd die ook dit jaar weer goed bezocht was. Het eten smaakte weer heerlijk. Hartelijk dank voor uw bijdrage.

Paaskaars

Tijdens het koffie drinken op zondag 5 mei werd de Paaskaars van 2018 verloot. De gelukkige was mevrouw Betsie Wiecherink-Mentink. Ze is er erg blij mee. Ze zei: "Ik lever al jaren een briefje in en had me voorgenomen dat dit de laatste keer was. En dan win ik hem nu eindelijk."

Omdat het ook Mariamaand was konden de mensen niet alleen een kaarsje aansteken maar ook Maria in de bloemetjes zetten.

Afscheid

In de afgelopen tijd hebben we van een aantal vrijwilligers afscheid genomen. Allereerst van onze trouwe acoliet Emma Laan. Op Witte Donderdag diende ze voor het laatst. Ze is gestopt omdat het gezin naar Brummen ging verhuizen. Vanaf haar Eerste Heilige Communie in 2012 is

Anders Vieren 5 mei terugblik

Het thema op 5 mei was: Leven in vrijheid en vrede. Met behulp van dia's werden er meditatie gehouden over het thema. Tussendoor waren er steeds twee coupletten van het prachtige lied: Waarom leven de volken in oorlog met elkaar.

Ook ons kostersechtpaar Jan en Helma Peelen heeft afscheid genomen. Na de viering op 5 mei zijn ze bedankt voor de vele jaren dat Jan kosterwerk deed en Helma collecteerde. Bijzonder is het dat ze zelf al een aantal jaren in Hengelo wonen en toch vrijwilliger bleven in onze geloofsgemeenschap. Met een bos bloemen en een boekenbon hebben wij onze dank tot uitdrukking gebracht.

Gestopt

Er is nog een trouwe vrijwilliger die na ontelbaar veel jaren heeft aangegeven te stoppen met zijn taken. Het is Henk Scharenborg die inmiddels de respectabele leeftijd van 90 jaar heeft bereikt. In deze *Onderweg* op pagina 9 staat Henk 'In de spotlights'.

Vooruitblik

We gaan de vakantietijd in als u deze *Onderweg* in de bus krijgt. We zijn heel druk met het organiseren van de parochiële startviering op 1 september. Als u bidt voor mooi weer zal het een mooie viering worden. In augustus is weer de oogstdankviering in Baak. Meer informatie vindt u op pagina 28.

Familieberichten

Op 17 april is onze parochiaan **Johanna Christina Elisabeth Rutjes-Nijenhuis** op 88 jarige leeftijd overleden. Op 24 april hebben we Annie uitgeleide gedaan en begraven op ons kerkhof.

Koffiedrinken

Zondag 7 juli en zondag 4 augustus.

H. Willibrord - Vierakker

Vierakkersestraatweg 31, 7233 SE Vierakker, 0575-441286,
 info@demooistekerk.nl; www.demooistekerk.nl
 Secretariaat: donderdag 10.00 – 10.30 uur
 Rekeningnr.: NL40RABO0366417029
 Rekeningnr.: NL86RABO0327465948 (restaurantie)
 Redactie: redactie@demooistekerk.nl

Locatieraad Charlotte Bonga, vz., pm., 441261;
 Jan Marijnissen, 441276; Frans Koekkoek, secretaris, 452535.

Pastoraatgroep Michel Roording, 0630727690.

PCI: email: vierakker@pci12apostelen.nl

Openingstijden parochie- secretariaat ingekort

De komende maanden is de openingstijd van het parochiesecretariaat 10.00 - 10.30 uur op de donderdagochtend.

Bussen vol ook naar DE MOOISTE KERK

Omdat bij het Ludgerusgebouw steeds vaker bussen naar Chocolaterie Magdalena gaan, komt dat het bezoek aan onze kerk tijdens de openstelling van de kerk mede ten goede. We willen Michael en Marleen hartelijk bedanken dat zij hun gasten wijzen op de mogelijkheid onze kerk te bezoeken. Zo hebben we soms wel meer dan 50 bezoekers op een dinsdag- en donderdagmiddag. Ga zo door beheerders!

Theater in de Open Lucht: de decorstukken

Op 31 mei en 1 en 2 juni waren de uitvoeringen van het Theaterspel "De Bewaarder".

We schreven hierover al in de vorige uitgave van *Onderweg*. Een van de historische feiten die werd aangehaald in het toneelstuk had betrekking op de

ontwikkeling van de oecumene in de vorige eeuw. In het prachtige decor, dat door de bouwers met zorg was opgezet, waren levensgrote foto's van het interieur van de beide kerken in Vierakker-Wichmond verwerkt. De afbeelding met onze kerk hebben wij geschonken gekregen. We kunnen hier ongetwijfeld hele mooie dingen mee doen. Regelmatig horen wij van bezoekers in onze kerk dat zij zo verrast zijn

door het prachtige interieur. Aan de buitenkant ziet de kerk er zo 'gewoontjes' uit. Misschien kunnen wij tijdens openstellingen het interieur buiten aanprijzen met dit decorstuk.

Een ander idee is om het te gebruiken als achtergrond bij een openluchtviering. En zo zullen er nog wel meer ideeën ontstaan. Wij zijn zeer content met dit stuk.

Openluchtdienst 100 jaar Oranjevereniging

Op 18 augustus aanstaande wordt weer een sfeervolle openluchtviering gehouden. Diaken Anton Bos en dominee Tim Wiersum gaan voor in deze dienst.

Ten tijde van het inleveren van copy voor dit blad was de juiste locatie nog niet bekend, maar wij, als katholieken zijn in ieder geval aan de beurt en het is aan ons een mooie locatie te zoeken. Veel koorleden van het oecumenisch koor staan al te trappelen en ook muzikanten uit het dorp doen in ieder geval mee. De viering begint om 10.00 uur.

ZONDAG 1 SEPTEMBER 2019
PAROCHIEËLE STARTVIERING

THEMA:

SAMEN
geloven

De viering begint om 10.00 uur in de H. Willibrordkerk in Steenderen.
Na de viering zijn verrassende activiteiten. Zie pagina 12.

Sing a Song Ruurlo

Een stukje geschiedenis

Het Ruurlo's kinderkoor werd in 1986 opgericht door Yvon Taken-Alofs voor jongens en meisjes van 7 tot 12 jaar. Maandelijks werd er medewerking verleend aan een gezinsviering in de RK kerk. Ruurlo had nog een kinderkoor, "de Muzieksleuteltjes" onder leiding van Anneke Wieringa. In 1994 besloten deze koren samen te gaan onder de naam "Sing a Song". Het koor telde ca. 30 leden, met aan het roer twee enthousiaste dirigenten.

Na drie jaren van plezierige samenwerking besloot Anneke te stoppen als dirigente. Ondertussen verleende het kinderkoor ca. zes keer per jaar haar medewerking aan kerkdiensten in de RK kerk en aan de oogstdankdienst in de NH kerk. Ook buiten de kerk werden optredens verzorgd: in bejaardentehuizen, het bevrijdingsconcert en de jaarlijkse Kerst-inn in Ruurlo. In 2008 besloot Yvon Taken na 22 jaar het kinderkoor te hebben begeleid te stoppen. Op 6 juli werd een afscheidsconcert gegeven in de RK kerk, gevolgd door een receptie in de St. Willibrordusschool waar afscheid van Yvon werd genomen, op feestelijke en soms ontroerende wijze.

Het kinderkoor is in september 2008 overgenomen door Nathalie Wensink. Na anderhalf jaar besloot Nathalie te stoppen. In september 2010 heeft Karin Hukker, zelf als kind altijd met plezier gezongen bij Sing a Song, de leiding op zich genomen. Oktober 2011 is het 25 jarig jubileum van Sing a Song gevierd tijdens een feestelijke gezinsviering in de H. Willibrordkerk. Dit deden ze samen met het Meidenkoor dat op dat moment 15 jaar bestond.

In maart 2012 zijn er een drietal feestelijke concerten gegeven door Sing a Song samen met het Meidenkoor in zaal de Keizerskroon in Ruurlo met als thema Confetti! De viering en de concerten waren echt een hoogtepunt voor beide koren!!

Momenteel telt Sing a Song 21 leden, 20 meisjes en één jongen. Lid worden kan vanaf groep 4 van de basisschool. Als je van zingen houdt mag je natuurlijk eerst een paar keer komen luisteren en meedoen om te kijken of je het leuk vindt. Het koor wordt begeleid op piano door Lotte van Duren en op dwarsfluit door Imke Jelier. Het koor zingt naast kerkelijk repertoire ook nummers uit musicals, liedjes van o.a. kinderen voor kinderen en popsongs. Het koor repeteert wekelijks op de dinsdagavond in de Willibrordusschool in Ruurlo van 18.15 uur tot 19.15 uur. Sing a Song verleent haar medewerking aan de gezinsvieringen van Palmpasen, Kerst en de Eerste Heilige Communie in de RK kerk. Ook verlenen ze hun medewerking aan de Kerst-Inn, Bevrijdingsconcert en optredens op aanvraag zoals Winterwonderland in Lochem, bejaarden/verzorgingstehuizen etc. Het is misschien wel grappig om te vertellen: als Karin vraagt wie er een solo wil in een liedje, dan gaan bijna alle vingers omhoog, dat is toch wel heel bijzonder.

We hopen natuurlijk dat het koor nog heel lang blijft bestaan en met veel plezier mag blijven zingen voor groot en klein!!!
Want zingen verbindt!!

